

MAANDSCHRIFT VOOR BIJENTEELT

56e JAARGANG
NOVEMBER 1954
No. 11

• • •

VERENIGING
TOT
BEVORDERING
DER
BIJENTEELT
IN
NEDERLAND

• • •

SPEURBIJTJES

f 1,50 per 20 woorden, elke 4 woorden meer 30 cent, bij vooruitbetaling. Giro: 27772, Bijenhuis, Wageningen. Inzenden vóór de 20e der maand.

AANGEBODEN: Partij Zomerhoning in flacons. B. C. JONGE-JANS, Burg. Prinelaan 45, Ede. Tel. 8380 - 9303.

TE KOOP GEVRAAGD: 2000 kg Honing à f 1,60 per kg en 1000 kg Heideslengerhoning tegen de prijs, die U imkers vraagt. Firma C. DONKERS, Honing-Grossier, Boschstraat 21, Breda. Tel. 4918. Giro: 606546.

TE KOOP: 2 dubbele Simplexkasten, 3 jaar oud, Engels kastje, Datepomp, Voederballon. HUIZINGA, Oirschotse-dijk 1, Eindhoven.

BOD GEVRAAGD OP: Lenstarokast (origineel Feeke), bestaande uit bodem met uitschuifbare vliegplank, 2 broedbakken met 22 zelfafstandscheppende raampjes, dakrand (tevens separator, relsraam, voorinrichting), zinkdak. Tevens 2 zinken voerbakken, systeem Brother Adam, inhoud 5 liter, partij kortorige simplexraampjes (zaagspleet of wig). Alles prima en goedkoop. Zware luchtbus B.S.A. Cadet Major, nieuw, prachtapparaat (nieuw f 90,-). G. WILLEMS, Hem N.H.

HONING EN WAS te koop gevraagd. Händelstraat 38, Arnhem.

GEVRAAGD: 25 tot 50 kg Koolzaad- of Zomerhoning. Prijsopgave aan: H. BROKKE, Anjelierstraat 31, Haarlem.

VOOR ST. NICOLAAS, Kerstmis en voor de winteravondstudie. Diverse jaargangen Nederlandse, Vlaamse, Luxemburgse, Duitse, Oostenrijkse, Zwitserse en Amerikaanse bijenteelttijdschriften te koop aangeboden, o.a. Maandschr. v. Bijenteelt 1898-1954, Praktische Imker 1909-1935, Bijenteelt 1920 (v. Giersbergen) en verder ca. 200 bijenteeltboeken in diverse talen. Lijst op aanvraag. „BIEËNHOF“, Soesterberg. Tel. K 3403 - 369

KUNSTRAATPERS, Rietsche, te koop, in prima staat, Simplexmaat. „BIEËNHOF“, Soesterberg. Tel. K 3403 - 369.

VOLKEN met Krainer- of Krainer-nateeltkoninginnen in Simplexkasten aangeboden, alsmede enige lege Simplexkasten. Alles in prima staat. „BIEËNHOF“, Soesterberg. Tel. K 3403 - 369.

WIJ VRAGEN WEER TE KOOP:

ieder kwantum Slingerhoning van koolzaad, fruit, klaver en heide, ruwe honing, raatwas, perskoeken en zuivere was.

Aanbiedingen van uitsluitend prima kwaliteit met prijs zien we gaarne tegemoet. Bussen om de honing in toe te zenden beschikbaar.

H. T. VAN DAM - JUBBEGA

De ideale kast voor beginnende imkers is de **FEEKA- EN LENSTAROKAST**

Gaarne verzorgen wij een demonstratie-avond over onze kasten in Uw afdeling tegen geringe kosten. — Vraagt prijslijst.
Feekekast zonder ramen . . . f 36,75
Lenstarokast zonder ramen . . . f 30,—

Feeke Handelsonderneming - Bunnik
Achterdijk 26, Telefoon 305 b.g.g. 272

Redacteur: R. P. Groenveld. Adres Redactie en Administratie: Bijenhuis, Wageningen. Telefoon 2863, Postrekening 27772.

Commissie van Redactie: A. S. Planting, B. A. v. d. Sande en A. Vink. Adviseurs: de Rijksbijenteeltconsulenten.

Wij kunnen leveren voor wederverkoop:

extra fijne witte Klaverhoning en Heideslengerhoning

Vraagt onze circulaire met wederverkooprijzen, in bussen en flacons.

H. T. van Dam, Bijenpark, Jubbega
Tel. 103 - Hoornsterzwaag.

Oud-Nummer-Dienst

Onze Oud-Nummer-Dienst verheugt zich in een grote belangstelling. Vele nummers waren een tijdlang uitverkocht, maar door de vriendelijkheid van vele leden is de voorraad thans weer aangevuld. Aan deze leden onze oprechte dank voor hun zendingen oude Groentjes!

De lezers hebben dus thans weer gelegenheid om hun incomplete jaargangen aan te vullen en op weinig kostbare wijze in het bezit te komen van lectuur over bijen.

Men moet de nummers nemen zoals ze zijn, vele zien er goed uit, maar sommige ook minder goed.

Voor vracht, verpakking en administratie rekenen wij 10 cent per nummer. Dit bedrag moet bij de aanvraag in postzegels van 10 cent worden voldaan. Daarna volgt franco toezending. Voor de aangevraagde doch niet meer voorradige nummers worden postzegels mee teruggezonden.

We moeten even een harde maatregel nemen: aanvragen zonder postzegels worden niet meer behandeld. Een groot aantal aanvragers schreef ons: stuur maar van het lijstje wat voorradig is en dan gireer ik wel. Dat vraagt van ons extra administratie en dat kunnen we beslist niet meer doen.

De na-oorlogse jaargangen worden verreweg het meest gevraagd. We hebben van alle nummers van de jaargangen 1946 tot en met 1954 een of meer nummers in voorraad behalve:

1946: no. 3 en 4

1954: no. 1, 3 en 5

Verder zijn de volgende jaargangen compleet voorradig, doch van de meeste slechts één exemplaar:

1907 - 1908 - 1917 - 1918 - 1921 - 1928 - 1929 - 1930 -
1931 - 1932 - 1933 - 1934 - 1935 - 1936 - 1937 - 1938 -
1939 - 1940 - 1941

De aanvragen worden in volgorde van binnenkomen uitgevoerd. De eerste aanvragers hebben dus de meeste kans om de schaarse nummers te bemachtigen! Aanvragen richten aan het Bijenhuis te Wageningen.

Contributie 1955

Het bedrag der contributie wordt door de afdeling vastgesteld. De leden worden verzocht de contributie tijdig aan de afdelingspenningmeester af te dragen. Het afdelingsbestuur kan dan op zijn beurt de volledige ledenlijsten voor 1955 naar Wageningen zenden.

Het afdelingsbestuur draagt per gewoon lid f 3,50; per jeugdlid f 1,75 en per gezinslid f 1,50 aan het Hoofdbestuur af. Jeugdleden kunnen alleen zij zijn, die op 1 Januari 1955 nog geen 18 jaar zijn. Gezinsleden genieten alle voordelen van het lidmaatschap, doch ontvangen géén maandschrift.

Mogen wij de afdelingspenningmeesters er nog even op wijzen dat de Vereniging twee gironummers heeft:

Giro 27772 voor contributie, advertenties, dus voor de afd. Vereniging; Giro 1171 uitsluitend voor de afdelingen Handel en Suiker.

BIJENTEELT

UITGAVE VAN DE
VERENIGING TOT
BEVORDERING DER
BIJENTEELT
IN NEDERLAND.

Versijnt de eerste Dinsdag
van elke maand.

APIMONDIA

HET woord, dat naast dit artikel staat, zegt de meeste bijenhouders nog niet veel. Het is de naam van de Internationale Bijenteeltorganisatie. Tot de oprichting daarvan werd de stoot gegeven op het Internationaal Congres te Amsterdam in 1949.

Apimondia vergadert eens in de twee of drie jaar, tijdens onze Internationale Congressen. Dit jaar, begin September, in Kopenhagen, waren de afgevaardigden weer bijeen. Ons land werd vertegenwoordigd door onze voorzitter, de heer Mr L. R. J. ridder van Rappard, die ook zitting heeft in het bestuur van Apimondia.

Dat zijn stem, ook internationaal, ver klinkt, is in Kopenhagen weer eens gebleken. Een van de grote mogelijkheden — maar ook van de grote moeilijkheden! — is het volgende. In vrijwel alle landen wordt aan de vooruitgang van de bijenteelt gewerkt. Maar al die werkers weten maar weinig van elkaar af. Ze werken dikwijls onafhankelijk van elkaar op hetzelfde terrein. Nu streeft Apimondia er naar een internationaal tijdschrift uit te geven, waarin in het kort gepubliceerd wordt wat er over de gehele wereld op het gebied van de bijenteelt gedaan wordt. Deze taak wordt thans waargenomen door het Engelse blad „Bee World”. Maar... Bee World gebruikt het Engels als voertaal. Op voorstel van onze voorzitter is besloten vast te houden aan het principe dat het blad van Apimondia in de toekomst drietalig moet zijn.

Het organiseren van een Internationaal Congres is niet eenvoudig. Wij weten daar in Nederland van mee te praten. Nederland heeft, in de persoon van onze voorzitter, het zijne gedaan om de opgedane ervaringen in dienst te stellen van de organisatoren van volgende congressen. Ook Dr Barnes, voorzitter van het Congres te Leamington en voorzitter van onze Engelse zusterorganisatie heeft op dit stuk prachtig werk verricht.

In Kopenhagen is besloten om wegen te zoeken om deze steun zodanig te organiseren, dat niet elk land opnieuw van de grond af aan moet beginnen, als het een Congres gaat organiseren.

Tijdens het Congres zijn er vergaderingen van specialisten op allerlei gebied. We gaan van een paar van deze vergaderingen iets vertellen.

Een van deze vergaderingen is die van de redacteuren van bijenteelttijdschriften. Op verzoek van Dr Morgenthaler zijn de notulen van deze vergadering bijgehouden door onze Engelse vriend Mr C. B. Dennis. Aan zijn aantekeningen danken we het volgende overzicht.

De vergadering begon met een bespreking over het auteursrecht. Het schijnt nog al vaak voor te komen, dat artikelen uit andere bladen worden overgenomen zonder toestemming van de schrijvers dier artikelen. In bepaalde landen kan men die toestemming alleen krijgen als men de schrijver daarvoor

een vergoeding betaalt. Er zijn ook schrijvers, die zich hun auteursrechten voorbehouden op artikelen, waarvoor ze geen honorarium krijgen.

Besloten werd de bepalingen van de Berner Conventie te bestuderen, die over dit onderwerp handelt, en na te gaan in hoeverre deze conventie van toepassing is op onze bladen.

Ons land vroeg de mogelijkheid van uitwisseling van cliché's nader onder ogen te zien. Een moeilijkheid bleek hierin te liggen, dat de gebruikte „rasters” zeer uiteen lopen. Een cliché, dat vervaardigd is voor ge-

Vóór 1 Januari ledenlijsten inzenden en quotum afdragen (art. 4 H.R.).

Vóór 1 Januari zenden de Kringen een lijst van aangesloten afdelingen aan het Bijenhuis (art. 7 H.R.).

Vóór 10 December kunnen afdelingen voorstellen voor de Algemene Vergadering bij het Hoofdbestuur indienen.

bruik op kunstdrukpapier is ongeschikt voor een blad dat het met een soort krantenpapier moet doen en omgekeerd. Mr Dennis deelde mede, dat tegenwoordig de mogelijkheid bestaat om het raster van een afbeelding te verwijderen. Hij had kort geleden een artikel over dit onderwerp vertaald uit... een Nederlands tijdschrift! Een andere moeilijkheid vormen de invoerrechten. Sommige landen heffen deze wel op in bruikleen gezonden cliché's, andere doen dat niet.

Lezers van buitenlandse tijdschriften komen daarin dikwijls namen tegen van planten, die ze zo maar niet thuis kunnen brengen. Besloten werd, voor zover mogelijk, steeds de latijnse naam naast de „volksnaam” te vermelden. Dit geldt uiteraard ook voor namen van dieren. Het houdt natuurlijk niet in, dat de medewerkers van ons Groentje de latijnse naam van de honingbij of van de witte klaver gaan vermelden als ze het daar over hebben. Dat zou wat al te vervelend worden en wat al te geleerd lijken. Maar de redacties in alle landen zullen wel uitmaken, wanneer deze vermelding nuttig kan zijn.

Als dit algemeen gebeurt, zijn we overigens nog lang niet waar we willen zijn. Want op het gebied van de latijnse namen heerst een ongelooflijke spraakverwarring. Speciaal de Engels sprekende landen storen zich heel weinig aan de gemaakte internationale afspraken op dat gebied. Maar het is toch een stap in de goede richting.

De Engelsen en Amerikanen geven maten en gewichten steeds aan op de wijze, waarop zij dat in hun landen gewend zijn. Voor anderen is dat wel eens lastig en in ieder geval moet de serieuze lezer daarbij aan het naslaan en het rekenen gaan. Aan de redacteurs werd het verzoek gericht voortaan het decimale stelsel te gebruiken of althans maten en gewichten óók in meters, kilogrammen enz. te geven.

Hetzelfde geldt voor temperaturen. In Europa worden die algemeen uitgedrukt in graden Celsius, maar er zijn landen, o.a. Amerika, die graden Fahrenheit vermelden. Het gebruik van graden Celsius werd aanbevolen. Verzocht werd althans óók de graden Celsius te vermelden. Als een blad een artikel uit een ander blad overneemt of bespreekt, behoort het een juiste en volledige bronvermelding te geven. De lezer die er belang in stelt, kan dan het origineel gemakkelijk vinden.

Verder wordt er gewerkt aan een volledige lijst van alle bijenteelttijdschriften over de gehele wereld, met de namen en adressen van de redacteurs.

Dit is slechts een greep uit de vele onderwerpen, die in de kring der redacteurs werden behandeld.

Dr Morgenthaler deelde mede, dat hij pas gereed gekomen was met een index van ons Zwitserse zusterblad over de jaren 1863 tot 1947. Hij was daarbij tot de ontdekking gekomen, dat er een verbazingwekkende hoeveelheid waardevolle gegevens in stonden. Vele geleerden publiceren hun werk alleen in het bijenteelttijdschrift van hun land en er wordt niet meer naar omgekeken. Er zijn veel waardevolle gegevens en waarnemingen van praktische imkers, die in onze tijdschriften bedolven liggen zonder dat iemand ooit de kans krijgt ze op te graven. Hij vroeg aan alle redacteurs van tijdschriften om, b.v. eens in de 10 jaar, een index van hun blad samen te stellen. Dit is niet zo maar een administratief karweitje, maar het houdt in dat elk

artikel wordt gelezen door iemand die ter zake voldoende kundig is.

Van ons Maandschrift bestaat er zo'n index van 1898 tot 1929. Wie van onze leden, die dit werk met grote nauwkeurigheid en kennis van zaken zou kunnen opknappen, en er bovendien de tijd en de ambitie voor heeft, wil het werk van Dr van Rhijn voortzetten? Als er een paar leden zijn die elk een periode van 5 of 10 jaar voor hun rekening nemen, zal Nederland misschien het eerste land zijn, dat over deze volledige documentatie beschikt!

De geleerden op het gebied van de bijenteelt zijn allen min of meer specialisten. Zo is er ook een aantal, dat zich op, laten we zeggen „de bijenweide” specialiseert. Daartoe behoort o.a. ook het onderzoek van het in honing aanwezige stuifmeel van planten enz. Ook deze, meer wetenschappelijke, groep vergadert tijdens elk congres.

Nu we enige bijzonderheden van het Congres en van het werk van organisatiemensen, redacteurs en geleerden hebben vermeld, willen we toch niet de indruk achterlaten, dat het allemaal zulke ernstige lieden zijn, die eens in de twee of drie jaar samenkomen op onze Internationale Congressen. Er is een niet onbelangrijke groep, die het nuttige van een Congres zoekt te verenigen met het aangename van een vakantie. Ze volgen de lezingen en filmvoorstellingen, waarvoor ze belangstelling hebben. Ze maken de excursies mee. Dit jaar in Denemarken was dat o.a. een bezoek aan een Bijenteelt-instituut en een bevruchtungsstation. Verder was er bij het openluchtmuseum nog een bijenteelttentoonstelling, die zeer interessant was. Maar voor de rest zijn ze echt met vakantie. Sommige bezoekers nemen zelfs de kinderen mee. Zo had ik het genoegen de kennismaking te hernieuwen met Mevrouw Merle uit Frankrijk, die ons in Wageningen al een keer had bezocht, doch die nu met haar echtgenoot en hun drie kinderen Suzanne, Armand en Jean Marie het Congres bezochten. En dat is dan een vakantie, die men doorbrengt met bijenvrienden uit alle landen. Het aantal vriendschappen dat op onze Congressen tot stand komt is niet te tellen. Er vloeit dikwijls een aangename correspondentie uit voort. Het gevolg is vaak, dat men in een jaar, waarin er geen Congres wordt gehouden, vrienden uit andere landen te logeren krijgt en dat men bij die vrienden op zijn beurt een vakantie gaat doorbrengen. Wellicht zijn er onder onze lezers, die het in 1956, als er een Congres in Wenen wordt gehouden, eens willen proberen? Men moet zich met één van de moderne talen een beetje kunnen redden. Maar men gaat dan ook naar huis met het gevoel, dat men een lid is van één grote familie, die niet gescheiden wordt door landsgrenzen en die verenigd is door de grote liefde voor dat kleine wonder der natuur: de honingbij.

G.

EXTRA SUIKER

De bestellingen der afdelingen moeten uiterlijk op 10 November 1954 bij het Bijenhuis zijn binnengekomen. Na deze datum mogen wij geen suiker meer afleveren.

BIJENHUIS - WAGENINGEN.

EEN TIP

voor andere afdelingen?

Sedert enige jaren organiseren wij, met nog 3 plaatselijke Verenigingen (Twentse Tuinbouwver., de Ver. Huis en Hof en de Natuur Hist. Vereniging) gezamenlijk lezingen en filmavonden, waarmee we zeer veel succes hebben. Totaal hebben we ca. 700 leden. Avonden, waarbij we ca. 300 bezoekers krijgen, zijn geen zeldzaamheid.

Omdat we over 4 verenigingskassen beschikken, kunnen we sprekers en geluidsfilms laten komen, die voor elk afzonderlijk niet te betalen zijn. Wanneer de totale kosten ca. f 100.- bedragen, heffen we van de leden met hun introducés een kleine entree, zo hebben we voor Januari a.s. een lezing met films waarvan de kosten ca. 40 ct. per bezoeker zijn (hiervan wordt iets overgehouden), onze ervaring is, dat de leden dit er graag voor over hebben, omdat ze weten dat hun iets goeds geboden wordt. In de meeste gevallen is entree niet nodig, in dat geval worden de kosten per lid berekend, zodat iedere vereniging naar rato bijdraagt.

Dit jaar hebben we voor elke wintermaand iets georganiseerd, heel vaak ligt het gebodene op een geheel ander terrein dan onze resp. liefhebberijen, terwijl het tevens een mooie gelegenheid is onze liefhebberij onder anderen te brengen.

Verder organiseert elke vereniging nog avonden in eigen kring.

L. ASCHERMAN,
Secr. Afd. Enschede.

NIEUWE LEDEN.

Nieuwe leden, die zich nu reeds opgeven met ingang van 1 Januari van het volgende jaar, ontvangen gratis de nog verschijnende nummers van het Groentje. Mogen wij de heren afdelingssecretarissen in verband hiermede verzoeken ons de namen en adressen van nieuwe leden **direct** op te geven?

CONTRIBUTIE KLAARLEGGEN!

Binnenkort wordt de kwitantie voor de contributie door de afdelingspenningmeester aangeboden.

Legt u er even geld voor klaar?
Dank u!

Folkloristische Optocht Zutphen

De afdeling Zutphen heeft ter gelegenheid van de feestweek, op verzoek van de Nederlandsche Middenstandsbond te Zutphen, meegedaan aan de optocht, die op Zaterdag 11 September werd gehouden. Hoewel onze kas maar arm is, meenden we toch dit verzoek niet te moeten afwijzen, niettegenstaande het nog al wat kosten zou veroorzaken.

Het resultaat was schitterend. Het was jammer dat er geen reclame gemaakt mocht worden, we hadden graag op onze wagen vermeld dat deze door de afdeling Zutphen van onze Vereniging tot Bevordering der Bijenteelt was opgemaakt. Maar het mocht alleen folklore zijn. Bovendien moest het betrekking hebben op de maand September.

We hadden nu op de geheel met heide versierde wagen een bijenstal gezet met drie korven (bisschopsmutsen) en daar vóór iemand, die een korf afklopte en met behulp van zijn vrouw er de honing dit haalde.

Een ander boertje zat een strokorf te vlechten.

Zelfs de noaber kwam zo nu en dan een praatje maken.

Uit de foto's mag blijken met hoeveel smaak en zorg dit allemaal tot stand is gebracht. Een woord van dank voor hen die er aan medewerkten is zeker op zijn plaats.

H. VERSTEEG Zutphen.

Ons Jeugdhoekje

Zo zijn we dan gekomen aan 't eind van een uitgesproken slecht bijenjaar. Hebben jullie al op mij gemopperd? Twee jaar zijn we hem stap voor stap gevolgd op 't glibberige imkerspad in de hoop nu eens succes te hebben, maar je ziet 't, nul en nog eens nul.

Tja, het staat er voor mij niet zo best voor, maar misschien mag ik er jullie wel even aan herinneren dat ik 't abominabel slechte weer niet er bij beloofd, laat staan geleverd heb. Het is erg vervelend voor jullie. Toch heb ik nog 'n troostprijs. Heel veel goede, geroutineerde imkers hadden dit jaar ook geen honing, althans niet van betekenis. Daar komt bij, dat je goed gewerkt en veel geleerd hebt. Bovendien heb je goede volken, zij vormen de grondslag voor 't volgende seizoen, dat nooit zo slecht kan zijn als 't voorbije.

Oudere imkers laten zich door zo'n teleurstelling niet afschrikken, het is voor hen niet de eerste. Ofschoon geen mens zich zo'n slecht jaar kan herinneren. „Lest heugt 't best" trouwens.

We spreken af: volgend jaar met nieuwe moed en nog meer zorg.

WAT DOEN WE IN DE WINTER AAN DE BIJEN?

Het best kan ik je verwijzen naar 't jeugdhoekje van October 1953. Verschillende lezers hebben me verteld, dat ze 't niet gemakkelijk vinden steeds weer in oude jaargangen te moeten zoeken. Ik geloof dat graag, maar ik kan toch niet steeds opnieuw al die eenvoudige dingen uitvoerig gaan bespreken. Om mijn goede wil te tonen zal ik een samenvatting geven van de voornaamste punten. Wie er niet genoeg aan heeft,

diept zijn oude nummer maar 'ns op. Beginners die dat niet hebben, kunnen 't wel lenen van 'n vriend of het misschien via de oud-nummer-dienst bemachtigen.

Vocht

Over de afdekking schreef ik eerder. Zet de daken vast met 'n ijzerdraadje (storm). Als je zuinig op je kasten bent, kun je er asfaltpapier of rubberoid overheen doen. Zie foto. Laat de vlieggaten over de volle breedte open.

Muizen

Vlieggaten, die hoger zijn dan 7 mm. afschermen met moerrooster. Zie foto hierboven. Plaats 't rooster begin November en neem 't eind Februari weg. Een en ander afhankelijk van 't weer. In 'n hal kun je bovendien vallen gebruiken.

Koolmees

Voeren, vooral bij vorst en sneeuw. Je beschermt hierdoor niet alleen je bijen, maar je beleeft zelf 'n andere vorm van natuurgenoet bij 't observeren van de vogels.

Als je zuinig op je kasten bent, kun je er asfaltpapier of rubberoid overheen doen...

Specht

Als je hem kunt verwachten, omgeef dan je kasten met kippengaas.

Sneeuw

Midden in de winter doet sneeuw geen schade. Laat de vlieggaten rustig dichtsneeuwen. In 't voorjaar lokt sneeuw, waarop de zon schijnt, de bijen naar buiten. Klap dan de vliegplanken op.

Onrust

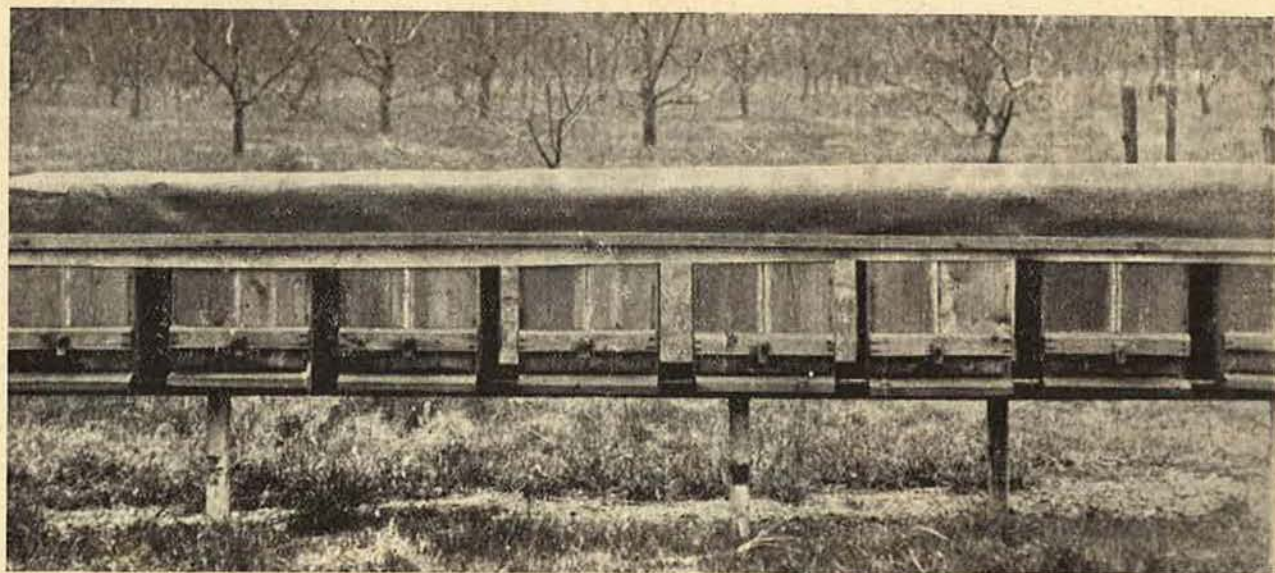
Voorkom zo mogelijk elke vorm van onrust. Wees in elk geval zelf geen onruststoker.

Zorgen voor jezelf

Rust ook uit. Val niet in slaap, dat doen de bijen ook niet. Spreek óók voorraden aan: boeken, lezingen, praatavonden, overpeinzingen. Verkeer 't goede hiervan, de rest raak je wel kwijt bij 'n reinigingsvlucht. Sommigen slaan 't laatste over en dat geeft aanleiding tot ontsporingen. Deze laatste zin houdt dus een aansporing in om kritisch te lezen en te luisteren.

EEN AANVULLING

Een van de lezers schreef me naar aanleiding van het stukje over het slingeren van heihoning 'n brief. Hij

vertelt daarin, dat hij vroeger ook steeds heihoning oogstte bij hoge temperaturen, wat hem menig zweetdruppeltje kostte. Hij verzocht me eens een proef te nemen bij gewone temperatuur maar dan 'n straalkachelkje onder de slinger te plaatsen. Ik heb dit jaar de proef niet kunnen nemen omdat ik geen heihoning had. Gelukkig heb ik vroeger al op deze manier gewerkt. Toch heb ik destijds bij 't schrijven van bedoeld stukje, gearzeld om deze werkwijze op te nemen. Ten slotte heb ik 't niet gedaan.

Redenen:

1. In de slinger zit maar 'n dun laagje honing. Dit laagje is gauw warm, heet, zelfs tè heet. Controleer dus voortdurend.
2. Tijdens 't slingeren spoel ik vaak mijn handen af, vanwege de plakkerij. Mogelijk doen dit veel mensen. Wees voorzichtig met een straalkachel in een vochtige omgeving. Gelukkig zijn er ook andere warmtebronnen. Ik ben een beetje zuinig op mijn beginners. Aan de brieveschrijver hartelijk dank.

KASTEN

Hebben jullie ook zulke prettige herinneringen aan de zonnige Imkersdag te Emmen? Hoe kan 't ook anders. Het was wel ver van huis, maar hier ging 't gezegde zeker op: hoe verder van huis hoe lekkerder.

Er zijn altijd mensen, die boffen. Behalve de gewone gerechten kreeg ik nog 'n extra dessertje. Ik wil jullie daarvan meedelen. Ik heb 't namelijk nog. Het was dus geen koek of

Hebben jullie ook zulke prettige herinneringen aan de zonnige Imkersdag te Emmen...?

zo iets, maar wel „koek en ei”. Daar is zo'n imkersbijeenkomst nu juist zo prettig voor. Je leert veel mensen kennen en... ook waarderen. Zo verging het mij dit jaar met de heer Stienstra o.a.

Ik zou dit geval niet vermelden, was 't niet, dat wij ten aanschouwe van al de lezers, mekaar eens in de haren zijn gevlogen.

Jullie zult je n.l. herinneren, dat ik in 't Decemбернаummer 1953 iets over kasten ten beste gaf. Hierop werd gereageerd door, ik mag wel zeggen, 'n simplexkast-specialist. Ik heb beloofd t.z.t. hierop eens te zullen terugkomen.

Belofte... dus dat doen we zo meteen. Een paar maanden later kreeg ik weer op m'n kop van de heer Stienstra. En ziet, we spreken met elkaar in Emmen... koek en ei.

Niet dat we het op alle punten eens zijn. In dit opzicht zijn we trouwens niet verwend. We klappen al in de handen, als een of andere functionaris ons na 'n mislukte conferentie meedeelt, dat er reden is tot 'n gematigd optimisme.

Over kasten is al zo lang gevochten als ze bestaan en ook de heer Stienstra zal goeddeels zijn opvattingen

handhaven, maar dat is geen bezwaar, even goede vrienden.

Voorop wil ik stellen dat de ideale kast er nog niet is.

Ik zal nu 'n resumé geven van wat ik in 't Decemбернаummer schreef met hier en daar 'n aanvulling. Daarnaast zal ik de opmerkingen van de heer Stienstra bespreken. Het artikel van de heer Stienstra: „Welke kast?” kunt u vinden in 't Aprilnummer 1954 op blz. 51.

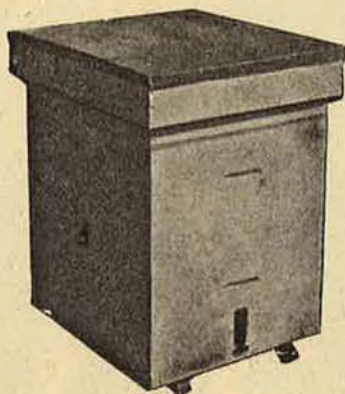
Welke kast?

Een hulp-vraagje: Welke eisen stellen de bijen, en welke eisen stelt de imker aan 'n kast?

Bijen zijn sober: Een droge ruimte met voldoende plaats om raten te bouwen.

De imker is veel lastiger. Zijn eisen hangen ook sterk af van zijn instelling en van zijn portemonnaie.

Veronderstel maar dat 't 'n imker is van 't slag van Ome Toon, een nuchter mens met liefde voor zijn sport en een beperkt budget. Hij wil: 'n goedkope kast, dat is nummer één, die kast moet verder geschikt zijn om goed bijen in te houden. Onder „goed bijenhouden” verstaat Ome Toon o.a. het behandelen van de bijen met een minimum aan steken, gemakkelijk vergroten en eventueel verkleinen van de kast, eenvoudig en vlug reisklaar maken en zonder gevaar reizen. Wie dit niet voldoende duidelijk is, moet alle jeugdhoeckjes nog maar 'ns nalezen.

De spaarkast

De fruitteeltkast

Het is een feit dat de heer Minderhoud deze kast niet lanceerde voor imkers. Maar dat je er geen honing of minder honing in wint, dan in onverschillig welke andere kast, is fantasie. De kast wint geen honing, dat is werk voor de imker, al klinkt dit misschien een beetje raar.

De fruitteeltkast heeft enige zeer goede eigenschappen. Ze is goedkoop, ze is ontzettend makkelijk om mee te werken. Ik behandel twee volken in fruitteeltkasten tegen de snelste simplexkast-imker één simplex. Je loopt 'n minimum aan steken op, omdat je maar één bak hebt. Reizen doe je met de fruitteeltkast voor je plezier. Moeilijkheden met zwermbehandeling, afwezigheid van rooster, zijn voor 'n vakman geen bezwaar. Een ernstig nadeel van de kast is dat zij voor sterke volken, bij goede dracht, te klein is.

De spaarkast

Een zorgvuldig nalezen van pag. 196 December 1953 heeft mij niet kunnen doen zien, dat ik de spaarkast als de kast zou aanbevelen hebben. Ik noemde in 't bewuste stukje enige voordelen en enige nadelen. De heer Stienstra onderstreept op pag. 51, April 1954 deze bezwaren.

De vaste bodem

Zijn ernstigste grief geldt de vaste bodem. Met die grief ben ik het wel eens. Ik meende overigens, dat 't genoegzaam bekend was, dat de spaarkast zowel met vaste als met losse bodem geleverd kan worden. De vaste bodem heeft voordelen bij 't reizen.

De prijs

Een complete spaarkast, dus met reisraam-separator, dekplank en voerbak kost f 38,10. Een complete simplex, dus met reisraam, dekplank, separator en grote voerbak kost f 54,—. Het verschil in prijs is dus belangrijk groter dan de

heer Stienstra voorrekenende. Mogelijk dankt de spaarkast voor een deel haar naam hieraan.

Het moerrooster

Het moerrooster van de spaarkast hoeft net zo min in een vast raam gemaakt te worden als bij de simplex. Je legt het simpel tussen twee bakken. Je kunt bij de spaarkast veel dingen simpel doen, terwijl eenvoudige dingen bij de simplex niet zo simpel gaan.

Voeren

Nu zullen jullie misschien schrikken, lezers! Mijn eigen bijen wonen in gewone, dubbelwandige simplexkasten! Desondanks is 't mij een raadsel, hoe je onder het dak van 'n simplexkast 'n behoorlijke voerbak kwijt kunt. Je kunt er iets onder prutsen, ik heb dat dan ook wel 'ns gezien. Ik geef er 'n onvoldoende voor, maar voor wie er tevreden mee is, is 't licht 'n zes waard.

Het is trouwens van weinig belang of je onder 't deksel kunt voeren of niet. In de herfst zitten de volken op een bak en dan kun je zowel bij de simplex als bij de spaarkast alle mogelijke waterdichte apparaten gebruiken in de bovenbak. Je bent dus bij de spaarkast niet gebonden aan de grote voerbak. Maar 't is wel 'n groot gemak.

Vlieggat verkleinen

Over het verkleinen van het vlieggat tegen kou kun je lezen in het Octobernummer 1954.

De reissluitingen (bakverbinders)

Zijn eenvoudig en goedkoop. Ze werken doeltreffend, mits ze **secur** zijn aangebracht op kasten, **waar bijen** in zitten.

Een plat dak zonder luchtgaten

Er zijn veel mensen die menen, dat de luchtgaten in het dak grote betekenis hebben voor de afvoer van vochtige lucht. Bij het gebruik van een dekplank geloof ik er helemaal niets van en bij een kleedje niet veel. Wel hebben die luchtgaten een nuttige functie om bijen, die tijdens de behandeling van een volk tussen de binnen- en buitenrand vluchten, te laten ontsnappen, nadat de rust is weer-gekeerd. Je moet daarom die gaten niet dicht doen met vliegengaas. Er hoort een stukje moerrooster achter (muizen!?)

Stop ze bij het invoeren dicht (roverij).

Onder het platte dak zonder luchtgaten heb ik in het voorjaar niet meer vocht aangetroffen dan onder de gebroken kap met luchtgaten.

De simplex

Lees nu nog eens goed de middelste kolom van pag. 196, December 1953. Het eerste stukje gaat over normalisatie. Ik wil daar nu iets meer van zeggen.

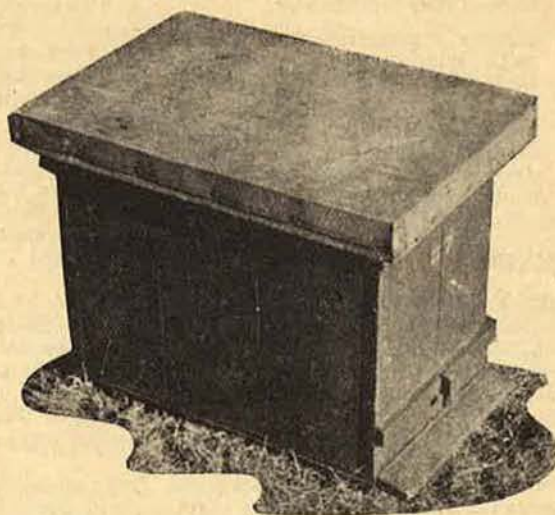
Normalisatie

In de October-afllevering 1953 van het Groentje lasen we een argeloos stukje over de normalisatie en de vreedzame manier waarop deze revolutie zich voltrokken had.

In Januari 1954 op blz. 11, weer iets over normalisatie, van iemand die het ongetwijfeld goed bedoelde, maar die blijkbaar niet wist door welke nobele bedoelingen de normalisatie-commissie (verder aangeduid als N. C.) zich had laten leiden bij het vaststellen der maten, speciaal die van het raampje. Zoals te verwachten was, klom de heer Stienstra hierop — en zeer terecht — in zijn penhouder om de zaak tot klaarheid te brengen.

In de jaargangen 1946-1950 vindt je sporadisch enige stukjes over de N.C. en over haar werkzaamheden. Die Commissie bestond, voor die het nog niet weten, uit de heren Dr. Ir. Minderhoud, voorzitter, Ir. Mommsers, secretaris, Tj. Stienstra als initiatiefnemer, vertegenwoordigers van de bijenteeltorganisaties en handelaren in imkersartikelen.

De eerste vergadering werd gehouden op 25 Juli 1946. De laatste op 8 Februari 1950. U ziet het, dit werk is niet in een vloek en een zucht afgedaan. Het was dan ook een heidens karwei. Hoe ik dat weet? Rechtstreeks had ik er niets mee te maken, maar toch kon ik het van dichtbij gadeslaan — wie het vatten kan, die vatte het. De secretaris

De fruitteeltkast

heeft er een massa werk aan gehad, maar naast enige anderen blonk de heer Stienstra uit door ijver en voortvarendheid. Volkomen logisch dus, dat hij voor zijn gedeeltelijk-pleegkind op de bres staat.

Je moet niet denken, dat de leden van de N. C. bij-elkaar kwamen omdat zij meenden dat de simplexkast bijna een volmaakt ding was, waaraan zij eens even de laatste hand zouden gaan leggen.

In 1948 was de N. C. al zo ver met haar werk gevorderd, dat ze contact kon opnemen met de Hoofdkommissie voor Normalisatie in Nederland. Deze Hoofdkommissie hechtte toen haar goedkeuring aan publicatie van het voorlopig normaalblad, ter uitbrenging van critiek. Dit feit is voldoende bekend gemaakt en iedereen kon 'n half jaar lang naar hartelust critiseren. Hiervan is niet zo er veel gebruik gemaakt.

De critiek die kwam was in hoofdzaak gericht tegen de raammaat, de zaagspleet in het raam en de gebroken kap. Zaagspleet en kap ben ik volkomen eens, maar het heeft geen zin daar nu nog over te praten.

Op 26 September 1950 werd de definitieve uitgave van „N 1061 Bijenkast model simplex” goedgekeurd door de Hoofdkommissie. Normaalblad N 1061 is een geschriftje van 7 bladzijden. Een blad tekst, de rest secure tekeningen van de kast en haar onderdelen. Het is erg aardig, maar ook erg duur.

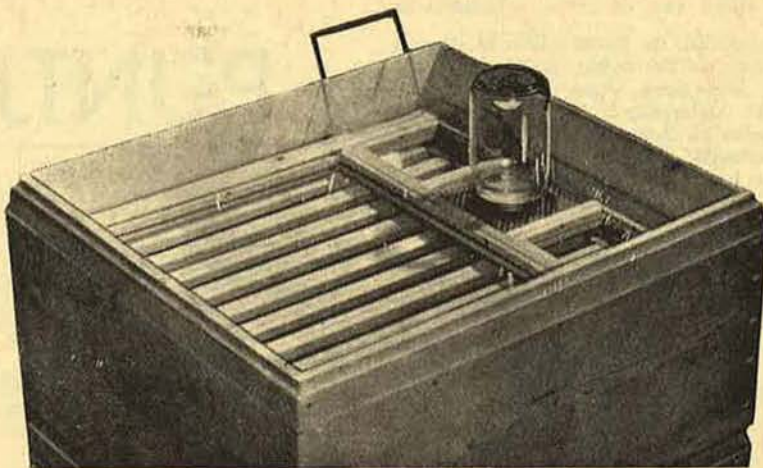
Voor f 3.50 ben je de man (Bijenhuis). Wij mogen over het werk van de N. C. niet mopperen, er is veel goed werk gedaan. Niet iedereen kan zijn zin krijgen bij een normalisatie, dacht ik zo. Het is trouwens wel goed dat er iets te wensen blijft.

Ik herroep

Punt 3 pag. 196, December 1953 staat: de simplex is **ongeschild** om mee te reizen. Dat is wel wat sterk uitgedrukt. Gelukkig staat er boven: bezwaren, die **men** aanvoert. Laten we aannemen, dat je met de genormaliseerde simplex net zo goed kunt reizen als met de spaarkast. Met de genormaliseerde heb ik echter geen ervaring opgedaan.

De dubbelwandigheid van de simplex

Bij mijn bewering, dat de lucht tussen de binnen- en buitenbak niet stil staat, blijf ik. Dat de lucht niet door het vlieggat binnen kan, weet ik met de heer Stienstra. De lucht vindt echter zijn weg langs de onderwand van de onderbak. De afsluiting van de onderbak op de bodemplank is, dank zij de sponning van de bak en het latje op de bodemplank zo goed, dat de bijen, hele bladeren, muizen e.d. er niet door kunnen. Maar de dunne, niet aan vaste vorm gebonden lucht kan er **net zo**

De genormaliseerde simplexkast is dubbelwandig. Men bedekt de raampjes gewoonlijk met een dekkleedje, een stro-mat of — zoals op deze foto — met een glasdekraam.

Dit raam heeft een gaasje, waardoor men de bijen met een omgekeerd honingpotje kan voeren.

vlot **in** als water er **uit** kan, temeer daar we in het dak een paar heerlijke trekpaten hebben.

Wij mensen, zullen ongetwijfeld een dubbelwandig houten huis verkiezen boven een enkelwandig. Maar niet omdat dat dubbelwandig geval warmer is. Het ding houdt de warmte beter vast als het eenmaal warm is. De bijen nu verwarmen hun woning niet. Bovendien laten ze de deur wagenwijd open staan. Als ik van de winter in een houten hut moet wonen, waarin ik niet mag stoken en waarvan bovendien de deur open moet blijven, kan het me niks schelen of dat ding enkel- of dubbelwandig is.

De heer Mommers heeft al verschillende jaren winter en zomer thermografen in de enkelwandige spaarkast en de dubbelwandige simplex gehad. Een thermograaf is een machientje, dat de temperatuur een week lang van uur tot uur op een stuk papier schrijft. In de winter bleek de temperatuur in de simplex en de spaarkast gelijk te zijn. In de spaarkast loopt de temperatuur iets sneller op dan in een simplex, maar daalt ook wat vlugger. In de zomer is de spaarkast warmer dan de simplex, maar niet te warm als de bijen normaal kunnen ventileren. Nu vraag ik me af: waarom moet je dan in ons klimaat een dubbelwandige kast hebben?

De enkelwandige simplex

Is er inderdaad al lang. Het groot bezwaar is, dat je vanwege de sponningen de bakken niet van elkaar kunt krijgen.

Wat denk je er van

Hier heb je nu een overzicht van de voornaamste punten, die door de heer Stienstra en mij over kasten behandeld zijn.

Vergelijk, disputeer en denk er over na.

Ik zal geen mens bekeren tot de spaarkast noch afhouden van de simplex. Stel je de vragen, die ik aan het begin gaf: welke eisen stellen de bijen, welke eisen stel ik. In elk van de genoemde kasten kun je in ons land met succes bijen houden. Dat ik in het jeugdhokje de spaarkast behandel is (invullen naar believen) te danken of te wijten aan de Commissie van Redactie.

Als je dit onderwerp nu aan alle kanten bekeken en bepraat hebt, wel, stuur dan je conclusie **met opgaaf van redenen** naar de redacteur, misschien kan die er een mooie bloemlezing van maken.

H. VAN GOOL

TILBURG

De redactie heeft, volgens journalistiek gebruik, de heer van Gool het laatste woord gegeven. Voor zover het ons Jeugdhokje betreft is de discussie hiermee gesloten. Gezien het hoge peil, waarop deze gedachtenwisseling is gevoerd en de grote deskundigheid van beide opposanten is het jammer dat de heren op sommige punten langs elkaar heen praten. Daarom nodigt de redactie de heren van Gool en Stienstra uit om de geschilpunten nog eens mondeling te behandelen en een gezamenlijk slotwoord in het Groentje te plaatsen. Dat bespaart hun veel geschrijf en ons veel plaatsruimte.

RED.

16. Bijen van de raten schudden II.

Vraag: Zo, de bijen zitten in de zesramer en de veger is klaar. Komt het wel eens voor, dat U ramen moet afschudden in de kast zelf, waarin ze thuis horen?

Antwoord: Ja, als ik honing wil oogsten b.v. Ik moet dan alleen de raten uit de kast hebben, zonder de bijen.

Vraag: Ook nog bij een andere gelegenheid? Denk aan uw veger!

Antwoord: Ja, bij het uitbreken van de doppen.

Een goede manier is de volgende:
1. Eerst drie raten uit de kast nemen en deze, met bijen en al, naast de kast plaatsen, of, nog beter, in een zesraams kastje hangen, reisraam of deksel er op.

2. Het vierde raam laten hangen.

3. Het vijfde raam uittrekken en afschudden in de ruimte waar eerst de eerste drie ramen hebben gehangen.

4. Zesde en volgende ramen net zo behandelen.

5. Het vierde raam afschudden.

6. De drie weggezette ramen afschudden.

Een andere goede manier is: de bijen afschudden in een lege jaagkorf. Als men klaar is, geeft men ze terug. Dan krijgt men heel weinig stekers.

Vraag: Waarom schudt u nu de bijen af in de opening, waar eerst de eerste drie ramen hingen?

Antwoord: Als ik een raam afschud, kruipen de bijen op het volgende raam. Dan moet ik ze dus weer afschudden. Als ik ze allemaal afschud op dezelfde plek, kruipen ze hoogstens tegen het vierde raam op. Ik hoef dan dus dezelfde bijen niet telkens weer af te schudden.

Vraag: Bij het afschudden van welk raam hebt u de meeste kans op steken, bij het eerste of bij het laatste?

Antwoord: Bij het eerste. Als ik een paar ramen heb afgeschud zijn de bijen veel te overstuurd geworden om aan steken te denken.

17. Een veger maken

Vele kandidaten kregen de opdracht een veger van hun volk te maken. En..... de meesten brachten er weinig van terecht. Toch is het uiterst eenvoudig als men het één keer goed gedaan heeft.

Sommige kandidaten waren zeer opmerkzaam en op hun hoede.

Vraag: U vindt dit volk dus niet zo best. Goed, nu ik heb wel eens gehoord van kunstzwermen. Noemt u er eens een paar.

Antwoord: Veger, vlieger.

Vraag: Goed. Kunt u nu van dit volk een veger maken?

Antwoord: Ik kan het wel, maar ik zie het nut er niet van in. Dit volk is veel te klein.

18. Wanneer maken we een veger?

Vraag: Ik wil van dit volk zo veel mogelijk honing winnen. Het is vrij sterk. Raadt u me aan om nu een veger van dit volk te maken?

Antwoord: Neen, als u van dit volk honing had willen winnen, had

De PUNTJES OP DE

u die veger niet nu (tweede week Juni) moeten maken maar een maand eerder. En een maand geleden was dit volk daar waarschijnlijk nog lang niet sterk genoeg voor.

Vraag: Waarom had ik die veger een maand geleden moeten maken? Veronderstel nu maar eens, dat het wel sterk genoeg was op dat moment.

Antwoord: We maken een veger een maand voor het begin van de zomerdracht. Die begint, al naar de streek, tussen 5 en 21 Juni. Al naar de streek moeten we dus vegers maken tussen 5 en 21 Mei.

Vraag: Maar waarom maakt u die vegers nu juist een maand voor het begin van de zomerdracht? Waarom niet b.v. een week of twee maanden daarvoor?

Antwoord: Omdat ik bij het begin van de zomerdracht mijn volken in de beste haalconditie moet hebben.

Vraag: De beste haalconditie, wat bedoelt u daarmee?

Antwoord: Enorm veel vliegbijen, weinig broed en een jonge, bevruchte koningin.

Vraag: Goed. Legt u me nu eens uit, dat u dat bereikt door een maand voor het begin van de zomerdracht een veger te maken. Wanneer begint bij u de zomerdracht?

Antwoord: 5 Juni, op de korenbloem. Ik maak zo kort mogelijk na 5 Mei vegers. Het hoofdvolk zet dan redcellen aan. Daaruit komt de eerste koningin na 13 dagen, dus op 18 Mei. Dan breek ik alle doppen weg. Het hoofdvolk is broedschoon 24 dagen na 5 Mei, dus op 29 Mei. Begin Juni kan de jonge koningin dus aan de leg zijn. Er zijn in het volk al die tijd jonge bijen geboren. Er zijn dus veel bijen, die honing kunnen halen. De jonge koningin heeft bij het begin van de dracht op de korenbloem nog maar een klein broednestje. Alle voorwaarden voor het winnen van veel honing zijn dus aanwezig.

Er waren maar weinig kandidaten, die zich een beeld hadden gevormd over het juiste tijdstip voor het maken van een veger. Een kandidaat had zijn volken in de polder gehad bij het koolzaad. Ze zaten op een broedkamer en een honingkamer. Hij verwachtte, dat ze tegen de langste dag zwermrijp zouden zijn.

Vraag: Vindt u dat niet een beetje laat?

Antwoord: Neen. Als ze voor de langste dag maar afgezwermd zijn. Na de langste dag mag een volk niet meer zwermen.

Vraag: Waarom niet?

Antwoord: Omdat de zon op de

langste dag haar hoogste punt bereikt. Dat is een keerpunt in de natuur.

Vraag: Zoudt u ook een reden kunnen opgeven om met veel sterkere volken te werken en de kunstzwermen veel eerder te maken? Bijvoorbeeld in verband met de dracht?

(De kandidaat begrijpt het verband tussen drachtperiode en datum van de kunstzwermer niet, ook niet als de examinerator hem een eind op weg helpt.)

Een kandidaat noemde als zijn belangrijkste zomerdrachtplant de linde. Hij maakte vegers op 12 Juni om op tijd jonge koninginnen aan de leg te hebben.

Een kandidaat kreeg (omstreeks 10 Juni) een volk te beoordelen, dat op één broedkamer zat.

Vraag: Welke mogelijkheden biedt dit volk nu nog voor de dracht?

Antwoord: Ik verwacht er een mooie prak lindehoning van.

Vraag: Wat moet zo'n volk hebben om die honing te halen?

Antwoord: Vliegbijen.

Vraag: Heeft dit volk een groot leger vliegbijen?

Antwoord: Dat gaat.

Examinator: Ik ben het helemaal niet met u eens, dit volk is een grote prul.

19. Hoe maken we een veger?

Vraag: Nu gaat u van dit volk een veger maken. Hoe doet u dat? Vertel maar terwijl u werkt en vertel ook maar waarom u de verschillende dingen doet. Gaat uw gang maar.

Antwoord: Ik begin met de koningin uit het hoofdvolk te zoeken.

Vraag: Begint u daar mee? Kijk eens om u heen. Waar wilt u die veger in doen?

Antwoord: Ik zet eerst een zesraamskastje klaar. Dan moet ik nog raten hebben.

Vraag: Hier is een zesraamskastje, hier zijn uitgebouwde raten en kunstraten. Ga nu uw gang maar. U zoekt dus eerst de moeder. (Nadat de moeder gevonden is.) Daar is de moeder. Hoe gaat het nu verder?

Antwoord: Ik schud de koningin en alle bijen van het raam in het zesraamskastje.

Vraag: Goed. Zou het niet eenvoudiger zijn om het hele raam met bijen en al maar in dat zesraamskastje te hangen? Dan zijn ze meteen waar u ze hebben wilt!

Antwoord: Neen, we schudden ze af.

Vraag: Waarom schud u ze af? (Er waren maar enkele kandidaten die hier vlot antwoordden. Meestal

(Vervolg van de notities van
de Commissie voor het af-
nemen van het examen
Practisch Imker).

moesten de antwoorden er uit worden getrokken.)

Antwoord: Ik mag de veger geen open broed meegeven.

Vraag: Waarom niet?

Antwoord: Alle vliegbijen vliegen straks terug naar het hoofdvolk. Er blijven dus in de zesramer geen haalbijen achter.

Vraag: En wat heeft dat met het open broed te maken?

Antwoord: Voor de verzorging van open broed is voedsel nodig.

Vraag: Wel, dan zet U er straks meteen een voerbak op!

Antwoord: Neen, ik mag de veger de eerste week of althans de eerste paar dagen niet voeren.

Vraag: Waarom niet?

Antwoord: Omdat ik dan kans heb op roverij.

Vraag: Maar als U nu eens een raat met voer in het kastje hing? Dan konden de bijen hun gang maar gaan. En U had dan toch weinig kans op roverij! (De candidaat blijft het antwoord schuldig. De examinerator „trekt” verder).

Vraag: Wat halen de vliegbijen van buiten?

Antwoord: Honing en stuifmeel.

Vraag: Wat nog meer?

Antwoord: Water.

Vraag: Juist. En waarom hangt U nu geen open broed in de veger?

Antwoord: Omdat voor het verzorgen van open broed water nodig is en er zijn straks geen vliegbijen meer om dat te halen.

We nemen dit hele vraag- en antwoordspel in onze notities op om te laten zien wat vele kandidaten er van terecht brachten. Dan gaat het maken van de veger verder.

Vraag: Is de veger nu klaar?

Antwoord: Neen, er moeten nog een paar ramen bijen bij.

Vraag: Hoeveel denkt U?

Antwoord: Een stuk of zes, zeven. (Vele kandidaten zeiden twee of zelfs één.)

Vraag: Is de veger nu klaar?

Antwoord: Neen, er moet nog een raam met veel voedsel bij. (Vele kandidaten vergaten dit.)

Vraag: Als ik nu geen ramen met veel voedsel heb, ben ik wel genoodzaakt de veger te voeren. Wanneer kan ik dat doen?

Antwoord: Als alle vliegbijen afgevlogen zijn. Als we het dan op de derde dag doen, hebben de bijen meteen water voor de larfjes die dan uit de eerste eitjes van de oude moeder geboren worden.

De leraar in Algemene Dienst van het Rijksbijenteeltconsulentschap te Wageningen, de heer J. van Aarst, volgt het examen met grote belangstelling.

20. Waaruit bestaat een veger?

De meeste kandidaten begrepen wel, dat de vliegbijen terug vliegen naar het hoofdvolk. De veger bestaat dus na enige tijd uit jonge bijen en een oude koningin. De oude koningin gaat eitjes leggen en na drie dagen worden de eerste larfjes geboren. Dan zijn er ook al weer enige vliegbijen om voor water te zorgen.

21. We gaan de veger niet voeren.

Vraag: U zei zoeven, dat U de veger niet gaat voeren, omdat er dan kans op roverij bestaat. Dat was uitstekend. Maar hoe komt het, dat zo'n gevoerde veger gemakkelijk wordt beroofd?

Antwoord: De veger bestaat uit jonge bijen en die verdedigen zich slecht. Als alles in het volkje weer in actie is en als er weer vliegbijen zijn, wordt het vlieggat verdedigd.

Vraag: Als U nu gaat voeren vóórdat de vliegbijen van de veger afgevlogen zijn, wat gebeurt er dan?

Antwoord: Als die vliegbijen dan in het hoofdvolk terug komen gaan ze daar dansen voor de nieuwe drachtbron. Dan wordt de veger beroofd.

Vraag: Zou een aantal jonge bijen niet vrij spoedig de wachtdienst op zich nemen?

Antwoord: Ja, de bijen kunnen zich snel aan gewijzigde omstandigheden aanpassen. (Wordt vervolgd)

Goed zo, Vera!

In de pers komen we dikwijls dwaze berichten tegen, als het over bijen gaat. Wat zegt u b.v. van dit artikelje, dat ons door een onbekende lezer werd toegezonden, zonder vermelding van het blad, waaruit het geknipt is, doch waarvan de beginletters volgens het onderschrift E.W. luiden:

BIJEN HALEN

Eysden, Juni
Ik ben bijenhouder. Nu komen onlangs twee man bij mij aan en zeggen: „Wij komen monsters halen van uw bijen”. (De bijenziekte was in onze provincie.) Nu dacht ik er verder niet over en liet hen begaan. Ze namen per kas vijftig bijen mee voor onderzoek. Nu vraag ik deze ene vraag:

Hebben die mannen het recht om zo maar vijftig bijen per kas mee te nemen zonder enige vergoeding voor mij?

Ik denk er zo over: één bij haalt bijvoorbeeld voor 1 cent honing per dag. Die bij kan nog een 15 dagen zo doorgaan voor ze te oud wordt. Dat maakt 15 cent voor die 15 dagen. Dus voor honderd bijen voor die 15 dagen 15 gulden.

Moeten wij nu die centen missen? Hebben ze daar maar het recht toe, om zonder enige betaling zoveel bijen in beslag te nemen? x)

x) Neen. Men had met minder bijen kunnen volstaan. — Red. E.W.

Daartegenover vinden we het prettig ook eens melding te kunnen maken van een uitstekend antwoord op een gestelde vraag. Het betreft hier 't damesblad „GOED NIEUWS” voor de vrouw,” in welk blad „Vera” een rubriek verzorgt, die zeer veel gelezen wordt. Met toestemming van de redactie van dat blad geven we hieronder een vraag en het antwoord van Vera, die voorkomen in no. 43 van 23 October 1954:

DE BEZIGE BIJEN

Beste mevrouw Vera, het is maar een klein probleempje dat ik heb. Mijn man en ik zijn niet jong meer — ook nog niet oud gelukkig. Ik ben een geboren stadsmens en heb altijd in het hartje van de drukte gewoond. Mijn man is in zaken geweest, met succes, en nu zijn wij rustig gaan leven in een mooi dorp, hetgeen altijd zijn hartewens was. En het valt mij erg mee, hoewel ik er wel tegen op heb gezien. Wij hebben een piepklein landhuisje met een flinke tuin en het is hier gelukkig niet al te stil. Ik merk zelf, dat het buitenleven mij goed doet en ik zit dolgraag in de tuin. Maar nu is er één ding..... ik ben doodsbenauid van „beesten” en ook van alle insecten. Nu houden verschillende mensen in onze omgeving bijen voor plezier en nu wemelt

het in mijn tuin van deze beesten, waar ik een ware doodsangst voor heb. Ik vlieg telkens van mijn stoel, als ik maar denk, dat er één mijn kant uit komt, ik heb geen oog van ze af en ik durf niet langs de bloemen te lopen als er veel zitten en ook niets aan een perk te doen als daar bijen bezig zijn. Ik ben al eens hartelijk uitgelachen door een buurvrouw en nu durf ik aan niemand te vragen: kan ik de politie opbellen over die bijen en doet die daar iets aan?

Waarom zou ik eigenlijk wél mogen klagen als de kippen van mijn burens in mijn tuin komen en niet als hun bijen mij de stuipen op het lijf jagen? Ik ben echter zo bang mij belachelijk te maken, daarom vraag ik eerst maar eens aan u of ik het doen kan: ik meen eens gelezen te hebben, dat u óók buiten woont.

Zéker, mevrouw, kunt u de politie te hulp roepen. Die komt dan binnen 't kwartier met de overvalwagen en dan gaan al de nijvere indringers de nor in. Ze krijgen minstens zes maanden met aftrek en worden daarna ter beschikking gesteld van de regering, die ze laat heropvoeden voor zover dat volgens de psychiatrische rapporten kans op succes biedt..... Nee, nou niet boos worden omdat ik u een héél klein beetje voor de mal houd. Ik vind 't juist zo leuk voor uw man en u, dat u zo heerlijk van uw rust kunt genieten in een mooie omgeving. Inderdaad, ik woon óók buiten, maar vooralsnog zonder de rust... En vindt u 't erg griezelig als ik u vertel, dat ik op dit ogenblik in de zon zit te werken vlak naast een van bijen wemelende groep bloeiende vaste planten? Met mij is 't namelijk zo, dat ik met opzet zorg altijd zogenaamde „bijenplanten” in de tuin te hebben, omdat ik 't zo ge-

zellig vind. En nu hebt u meteen de sleutel van het geheim van uw hele ellende: uw tuinman of uw man of wie er voor de aanleg gezorgd heeft, heeft zulke „bijenplanten” gezet, waarvoor het vlijtig volkje een speciale voorkeur heeft. Misschien blauwe salvia's, zoals er hier naast me staan. Vervangt u ze door andere, die weinig of geen bijen trekken, dan is alle leed geleden en zoeken de volken van uw burens andere jachtgebieden... Maar de politie er over opbellen kunt u heus niet doen. Als het is toegestaan bijen te houden, dan is 't ook toegestaan, dat deze hun voedsel en vertier zoeken waar ze 't vinden kunnen: de eigenaar heeft ze niet aan draadjes! Het enige wat u te doen hebt om ze afdoend te weren, dat is: zorgen dat ze op uw terrein niets van hun gading vinden... En al zou er nog eens een enkel bietje bij u verdolen: ik kan u op m'n woord van eer verzekeren, dat het u minder dan niets doet als u het niet stoort of jaagt. Bijen steken alleen in uiterste noodzaak, want deze wanhoopsdaad kost hun het leven! Ze hebben het ook veel te druk met hun eigen zaken om op u te letten en ze houden geen tijd over om u te steken zolang u ze aan hun werk laat. Dat vind ik nou juist het sympathieke en gezellige van ze. Niets animerender en tegelijk kalmender dan te zitten werken naast een groep bijenplanten. Want bij alle bedrijvigheid is het zo'n vredig, geordend tafereel. Bijen werken zoveel verstandiger en harmonischer dan wij: nooit gejaagd, nooit bij vlagen, nooit zielloos en machinaal. Het geeft rust naar ze te kijken als je even in je eigen werk pauzeert; en het spoort vanzelf aan om weer verder te gaan zodra je bent uitgerust. De veel geprezen mieren maken me altijd dol met hun zinloos heen en weer rennen in 'n soort van chronische paniekstemming. Maar de rustige, rusteloze bijen zijn heerlijk, heus! En over een jaar vindt u dat ook en lacht u om uw angst voor die drukbezige huisvrouwen-met-een-baan-buitenshuis!

De heer C. v. d. Sluis te Zierikzee met zijn eerste bijenvolk na de ramp. Noodgedwongen heeft hij het weer van huis moeten brengen, omdat er bij hem geen dracht, vooral geen stuifmeel, was. De ramp heeft de liefde voor de bijen niet kunnen doven!

(Foto ingezonden door de heer A. J. van Willigen te Goes).

BOEKBESPREKING

Arcadië en Asfalt door **Dr. Johan W. Schotman**, geïllustreerd door **Carel Tholen**, Uitg. de Tijdstroom, Lorchem.

Dit boek is een verzameling van schetsen van de streek, waar Dr. Schotman woont, de Gelderse Achterhoek. De schr. verheerlijkt hierin het leven op het platteland (Arcadië), waar elke dag gekenmerkt wordt door iets eigens, in vergelijking met het jachtige, zenuwslopende bestaan in de stad met haar kabaal van claxons en trams en haar — asfaltwegen. Schotman geeft in de persoonsbeschrijvingen van de dorpers blijk van een scherp waarnemingsvermogen. Hij geeft allerleukste typeringen van verschillende typen. Maar het hoofdstuk, wat ons, imkers, echter het meest belang inboezemt is: de Metropool, het relaas van het leven op de bijenstand. Hij vertelt over de bijen en hun vijanden, hun doen en laten, en vindt in zijn gesprekken met Berend, de grappenmaker van het dorp, ruimschoots gelegenheid de merkwaardigheden van een bijenbestaan uit te leggen. Ook Berend blijkt verstand van bijen te hebben en hij heeft een geestige kijk op de dingen. Berend is een vat vol wijsheid.

De tekeningen van Carel Tholen zijn voortreffelijk en zij geven de geest van het vertelde uitstekend weer.

Wie dus over al het heerlijks ten plattelande wil worden ingelicht, neme dit uitstekende boekje ter hand. De stadsmens zullen de ogen opengaan, de plattelander zal zeggen: zo is het.

H. C. M.

Het mysterie der Zwarte Pionnen door **Dr. Johan W. Schotman**. Uitg. A. W. Sijthoff's Uitgeversmij, Leiden.

In de Accolade-serie is deze zeer spannende speurdersroman verschenen van de hand van de bekende imker, nu ex-imker, Dr. J. W. Schotman.

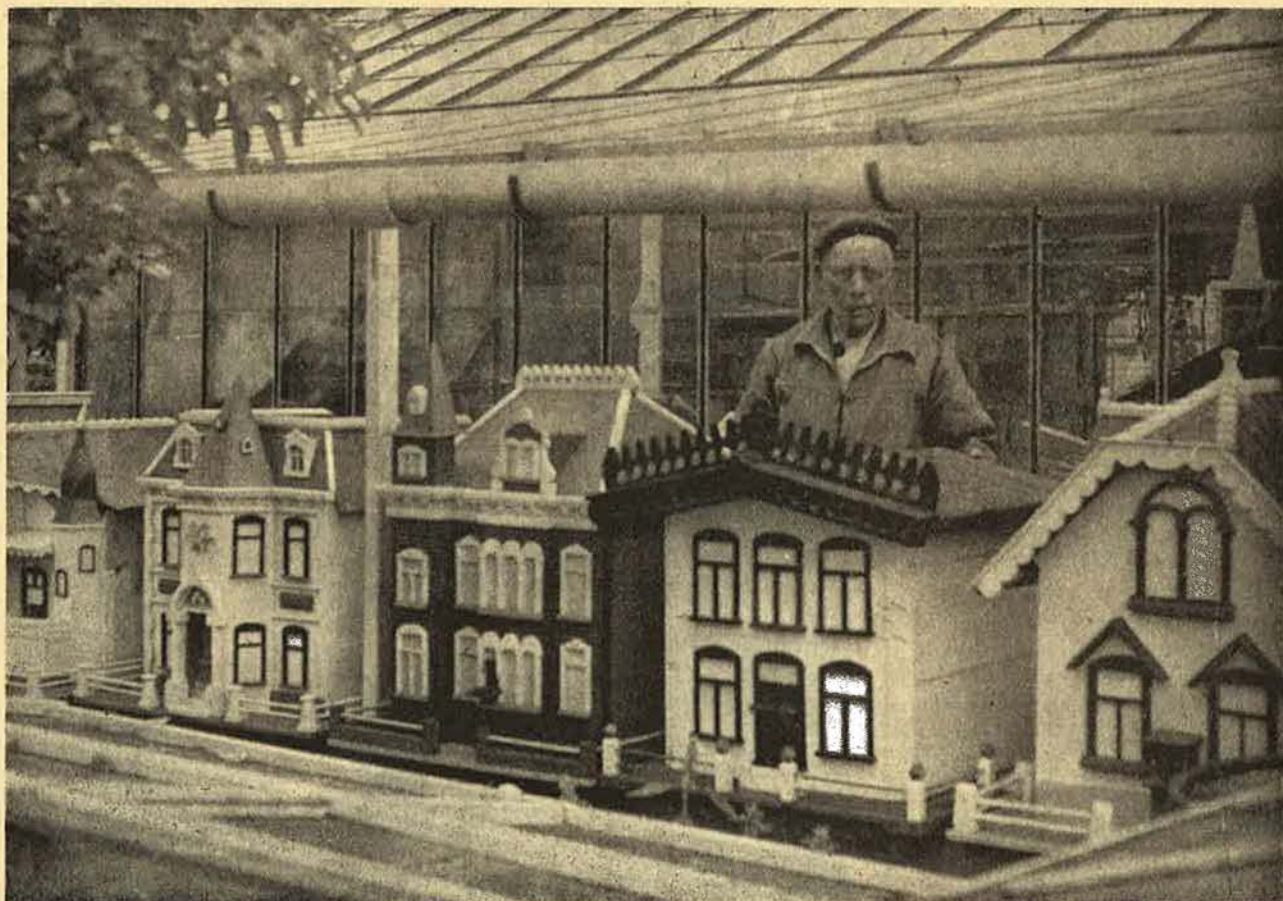
Hij geeft hierin een vlot verteld relaas van de nazoeeking van een allergrappigste amateur-detectieve naar de geheimzinnige doodsoorzaak van het gebruikelijke slachtoffer. Het type van de detectieve heeft de schr. tot op het laatste toe consequent volgehouden, een niet gemakkelijke taak, gezien het merkwaardige individu.

De imker kijkt bij de schr. voortdurend om de hoek: we lezen over korven, boogkorven en kasten, krainers, de Hollandse zwarte bij, het verenigen van volken volgens de Alexander- of de krantenmethode en uitgebreid over de dodelijke uitwerking van bijensteken op een heel enkel mens. We zullen hier de historie niet gaan verklappen. Alleen: ze speelt zich af in een pension in de Achterhoek, wat de schrijver gelegenheid geeft tot het weergeven van gevoelige landschapsbeschrijvingen. Door het hele verhaal komen pionnen voor, en schaakproblemen, die de sleutel tot de misdaad opleveren. Het geheel zit uitstekend in elkaar en is weloverdacht. Tot bijna de laatste pagina heeft de lezer geen idee, wie de dader is, hetgeen voor een detectieverhaal heel belangrijk is. Zowel de liefhebber van detectieverhalen als schakers en imkers kunnen van dit alleraardigste boek genieten.

H. C. M.

De heer A. T. D. Meister bij een deel van zijn bijenstand. Hij heeft alle hier zichtbare kasten van een ombouw voorzien; het vliegtuig is op de plaats van de deur.

De heer Meister is reeds 56 jaar lid van onze Vereniging, hij is 86 jaar oud en hij is nog steeds een actief lid met grote liefde voor de bijen. De foto is van de heer A. Th. L. Meister, zijn zoon, 66k lid der afdeling Nieuwer Amstel.

uit de Jaagkiepers

- 1954: een slecht honingjaar.
- Deense bijenteelt.
- Indrukken van Dr. Crane over bijenteelt in Amerika en Europa.
- Iets over de levenswijze der mijten.....
- ...en het middel P.K. hier-tegen.

In St. Ambrosius (1954-1), het maandblad van onze zuidelijke collega's, staat een artikel van W. Smids: Wanneer komen de vette honingjaren? Dit artikel trok nogal de aandacht en in sommige buitenlandse vakbladen werd hierover geschreven. Uit de inhoud:

De jaren waarin een maximum of minimum aantal zonnevlekken aanwezig zijn, zouden van invloed zijn op de honing-opbrengst.

De sterrewacht van Zürich beschikt over gegevens van 200 jaar. In de door de meteorologie zo genoemde 11-jarige zonnevlekken-cyclus valt een „minimum” jaar ongeveer op het derde en een „maximum” op het achtste jaar.

Bij het artikel staat een grafische voorstelling over de jaren 1875 tot 1955. „Men kan in de afbeelding duidelijk zien de wisselende betrekking; precies als het weer in onze gematigde streken dubbel afwisselend is, vallen de zeer goede honingjaren op de zonnevlekkenextremen (min. en max.) Wij zien hieruit, dat een goed honingjaar gegrond en afhankelijk is van het weer in het voorjaar en drachtjaar.

Nu het in praktijk brengen van zulke interessante gegevens.

Het komende zonnevlekkenminimum is ongeveer 1954, op zijn laatst 1955, te verwachten en wij imkers hebben echter sedert het zonnevlekkenmaximum (1948-49) geen goed honingjaar van betekenis gehad. Daaruit volgt dat wij met een zeker optimisme tot op het laatste van 1955 op een zeer goed honingjaar kunnen rekenen.

Jammer genoeg laat zich deze voorspelling niet precies op het jaar af bepalen, maar wij kunnen met zekerheid misschien al in 1954 hopen..”

Ik geloof niet dat onze lezers het Jékavé kwalijk zullen nemen dat hij niet eerder genoemd artikel (dat volgens een Duits vakblad uit een Duitse almanak zou zijn genomen) heeft aangehaald: 1954 was zeker geen goed honingjaar, dus 1955 zal het moeten doen. Maar hoe zullen onze volken er in het voorjaar uitzien ???

Niet alleen voor ons land was 1954 een slecht jaar, volgens mededelingen op het congres in Kopenhagen geldt dit voor een groot deel van West-Europa. Een bijenteelt-deskundige op Cyprus schrijft ons: Dit jaar is de honing-productie op Cyprus uiterst laag. Dit moet worden toegeschreven aan het nogal vochtige weer tijdens de oranjebloei, waardoor de nectar-concentratie in de bloemen zo laag was, dat de bijen hierdoor niet werden aangetrokken. (Deze briefschrijver schrijft over ons Groentje: Ik lees verschillende bijenbladen en ik vind dat het Uwe enig is, zowel wat stijl als inhoud betreft).

In Engeland is de grote Honing-tenoonstelling voor dit jaar afgelast. Er is geen honing. 1954 stelt daar aan de bijenhouders grote problemen. Een imker heeft voor £ 1800 (18.000 gulden) suiker moeten aanschaffen om zijn bijen door de winter te brengen (B.B.J.). En The Irish Beekeeper (1954-9) deelt mede dat het het slechtste jaar gedurende 70 jaar was en dat één van Englands grootste imkers in Juli voor £ 1.000 aan suiker aan zijn bijen opgevoerd had, terwijl hij in andere jaren dan duizenden pounds aan honing oogstte. Dit bijenblad geeft het volgende gedicht, overgenomen uit een krant van 1779:

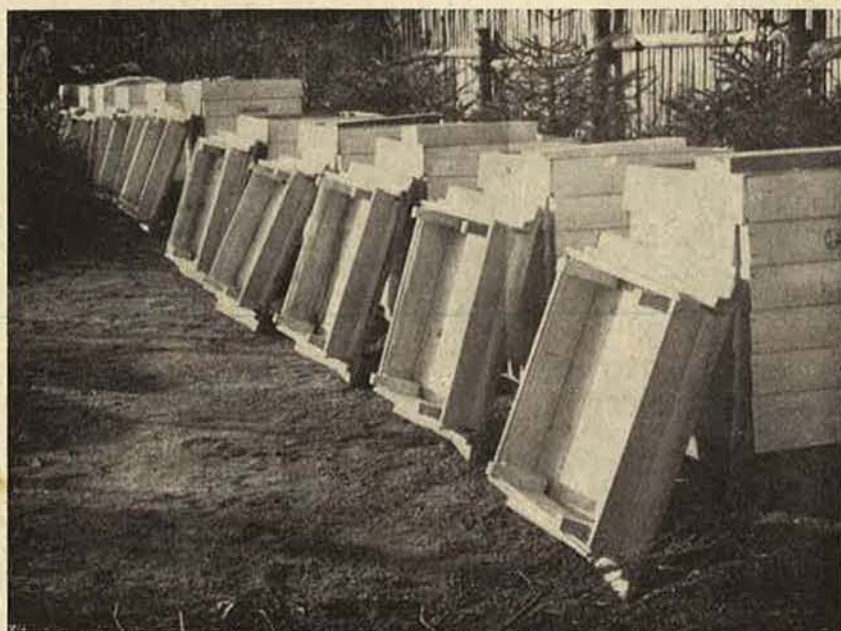
Dirty days hath September,
April, June and November;
From January up to May
The rain it raineth every day.

From May again until July,
There's not a dry cloud in the sky
All the rest have thirty-one,
Without a blessed ray of sun.
And if any of them had two and thirty
They'd be quite as wet and just as dirty

Bij de vertaling van dit vers gaat de aardigheid verloren, deze ligt in „dirty” is vuil i.p.v. Thirty is dertig: Vuile dagen heeft September, April Juni en November. Van Januari tot Mei heeft het elke dag geregend. Van Mei weer tot Juli was er geen droge wolk aan de lucht. De overige maanden hebben 31 dagen, zonder een gezegende zonnestraal. En als er één maand met 32 dagen zou geweest zijn, dan zou deze even vuil en nat geweest zijn. Dan was 1954 toch nog beter.

Tijdens het 15e Internationale Congres te Kopenhagen hebben wij gelegenheid gehad kennis van de Deense bijenteelt te nemen. De kasten (2 modellen) zijn veel zwaarder dan de onze, het schout schijnt daar goedkoper te zijn. De raampjes komen in drie afmetingen voor. Opvallend is de afstand-regeling. In de binnenhoeken van boven- en zijlatjes is een blokje hout van de juiste lengte bevestigd, dit blokje loopt aan beide einden spits toe, maar zo, dat bij het

Kasten, geopend om de bedekking te laten drogen.

tegen elkander komen hiervan, de blokjes hoogstens een trefpunt van enkele mm² hebben, waardoor men het samenknippen voorkomt.

De Deense imkers gebruiken als „hive tool” een ijzeren voorwerp van een, van het bij ons bekende Amerikaanse model, afwijkende vorm. Het is lichter en meer geschikt tot snijden.

De hier bijgaande foto's werden door de secretaris van de Deense Bijenhoudersvereniging, de heer A. Schmidt te Fredericia welwillend voor de Jaagkieps afgestaan.

Dr. Eva Crane, redactrice van *Bee-world*, heeft een bezoek aan de V.S. en Canada gebracht en zij geeft in het *Julinum*mer 1954 van haar blad enige indrukken weer. Zij was verwonderd dat in Amerika de bijenhouders materiaal in de steek laten, wanneer zij dit niet langer gebruiken. Het werd niet, zoals in Europa, verkocht of voor andere doeleinden omgebouwd. Zij vernam dat het meermalen gebeurde, dat bijenstanden met duizend volken met bijen en al, aan hun lot werden overgelaten, als de eigenaars de bijenteelt opgaven. „Ik stond steeds verstomd over het verspillen van materiaal, vooral voedsel en papier.”

Zij bezocht verschillende vergaderingen en bijeenkomsten van imkers en het verwonderde haar, dat bijenteelt in de V. S. als een culturele bezigheid betrekkelijk zeldzaam is. Toen zij in Canada was viel het haar op, dat zij het karakteristieke gezegde op Engelse bijenkomsten: „Ik was eens met mijn bijen bezig...” geen enkele maal gehoord had.

Zij vond het jammer dat in de V.S. geen nationaal bijenteeltblad werd uitgegeven door een bijenteelvereniging. (De grote vakbladen worden uitgegeven door handelaren in bijenteelt-artikelen).

Op een jaarvergadering van een bijenhouders-vereniging was de spreker tegen borgstelling in vrijheid gesteld. Zijn bijen hadden een buurman flink gestoken en tenslotte was hij gearresteerd. De juiste gang van zaken was zij niet te weten kunnen komen.

Vaak werd aan Dr Crane de vraag gesteld of de Amerikaanse bijenteelt beter of slechter was dan de Engelse, maar hierop kon zij geen afdoend antwoord geven; maar zij beschouwt deze vraag niet langer van belang. De Amerikaanse en Engelse bijenteelt hebben zich langs verschillende lijnen ontwikkeld en wel door omstandigheden, waardoor de problemen verschillend zijn. Bijenhouders van Europa en Amerika zouden veel van elkander kunnen leren. Hier volgen de goede punten:

In de V.S. en Canada: De bijenteelt-uitrusting wat betreft kwaliteit, eenvoud en eenvormigheid. Methodes van bijenteelt op grote schaal, welke in goede districten goede oogsten geven. Onderzoek, dat afdoend antwoord op praktische problemen geeft.

De nadruk welke gelegd wordt op honing bij onderzoek, opvoeding en publiciteit. Initiatief en aanpakken bij de verkoop van bijenteelt-producten.

In Britse en Europese landen: Grondig onderzoek naar het werk der bijen. Bijenteelt als culturele bezigheid. De hoge standaard van onderwijs aan bijenhouders, vooral wat de bijen zelf betreft. Hun kennis van bijenteelt in andere landen en hun opnemings-vermogen van denkbeelden, welke in hun eigen land niet voorkomen. De kwaliteit en kwantiteit van werk gedaan door verenigingen van bijenhouders.

En de zwakke punten:

In Amerika: De betrekkelijke onwetendheid van de bijenhouders over de vooruitgang buiten eigen land en over onderzoekswerk in het algemeen. In sommige Europese landen: Het ongeordend aanmaken van een groot aantal typen kasten en uitrustingsstukken, waarvan de bruikbaarheid alleen bestaat in de verbeelding der uitvinders. Dr Crane noemt dit „gadgetry” (gepruts met gereedschap).

In de *Rheinische Bienenzeitung* 1954-6 wordt in de rubriek „Um- und Ausschau” een artikel uit „die Bienenpflege” van Dr Sachs Hohenheim getiteld *Levenswijze en bestrijding der mijten*, overgenomen. Hieruit het volgende:

Een bevrucht wijfje dringt in de stigma- (adem)opening van het borststuk en komt in het eerste ruime borstzakje, dat het kop- en vliegspierenstelsel van zuurstof voorziet. Daar worden binnen twee dagen 5 à 8 (grote) eitjes aan de wand van de luchtbuis (trachee) afgezet. Na 3 à 4 dagen barst zo'n eitje aan de voorzijde open en de mijt-larve brengt haar voorste deel uit het ei-omhulsel, en boort zich met sterke, stekende monddelen in de tracheewand vast. Hier zuigt zij het bloed van de bij op en komt na 2 à 4 dagen in een bewegingloze toestand. Dan wordt het mijt-lichaam, fijn van leden en met samengestelde borstels voorzien, opgebouwd, hetwelk na twee vervelingen in 3 à 4 dagen volwassen is. Het wijfje wordt waarschijnlijk direct na het uitkomen bevrucht door het mannetje, dat 1 à 2 dagen vroeger geboren is. De mijt verlaat nu de bij om een andere gastvrouw op te zoeken of zij broedt in dezelfde trachee. Door de verwondingen van de trachee-wand, ontstaan door het zuigen der mijtlarven, lekt

bloedvocht en dit vormt met de uitwerpselen der larven, welke deze slechts éénmaal in hun larvetoestand, en wel tijdens de laatste verveling, afscheiden, een bruinzwarte aanslag. Dit vuil, mijt en broed beletten de lucht-circulatie door de tracheeën zodanig, dat het vlieg-spiersstelsel in het borststuk niet meer voldoende lucht krijgt. Een mijt-zieke bij kan in de kast maandenlang rustig haar werk doen. De ziekte openbaart zich dan in grote prikkelbaarheid en een flinke eetlust, deze bijen nemen ook op latere leeftijd nog rijkelijk stuifmeel op, wellicht om het eiwit-verlies door de mijt te herstellen.

Eerst bij de reinigingsvlucht in de lente komt de ramp. Het spierenstelsel der vleugels krijgt niet voldoende lucht, de bijen vallen van de vliegplank, krabbelen op de grond rond en hopen zich in klompen te samen om 's avonds te sterven.

De middelen om de gevreesde mijt-ziekte te bestrijden zijn talrijk. In België wordt algemeen het middel P. K. toegepast. Terzake neemt bovengenoemd blad het volgende bericht uit het blad: „*L'Abeille de France*” 1954-1 over: Een vlugschrift van de Franse Veeartsenij-Hogeschool deelt mede, dat het Belgische middel P.K. tegen mijt niet geheel zonder gevaar voor de bijen is. De goede werking op de mijt wordt bevestigd, maar reeds een geringe hoeveelheid van het vergift (0,01-0,02 mg) heeft als zij dit opnemen, een dodelijke uitwerking op de bijen. De hoeveelheid vergift, welke bij de voorgeschreven behandeling op de raten en de kastwanden komt, is gemiddeld 0,02 mg per cm². De bijen kunnen dus een dodelijke hoeveelheid van het vergift opnemen als P.K. met hun voedsel, vooral ongezegelde honing, in aanraking komt. Deze mogelijkheid is des te waarschijnlijker, als de behandeling gedurende de zomer toegepast wordt. Jékavé.

Moderne Deense
bijenkast

MIEREN EN WESPEN

Toen de bijen naar de heide waren gebracht, bleek, dat er mieren in de stal aanwezig waren. Van de lege stal werd gebruik gemaakt om de sjalotten daarin te drogen te leggen. Later bleek mij, dat de mieren vertrokken waren. Wie van de lezers weet of dit een afdoend middel is en of de sjalottengeur ook nadelig is voor de bijenvolken?

Bij ons ter plaatse hebben wij nog al veel last van wespen, deze herfst waren ze met een heel legertje vertegenwoordigd. Gaarne zou ik een afdoend middel vragen. Zelf geef ik aan de hand in het voorjaar een lokmiddel bij de bijenstal te plaatsen en trachten de wespenmoeren te vangen, dan is de gehele komende wespenuitbreiding verhinderd. Wespen veroorzaken veel last bij het voeren.

Wie dient met goede gegevens?

J. POOL, Drachtster Compagnie.

MERKWAARDIGE ERVARING MET EEN KONINGIN

Met grote belangstelling las ik het artikel, waarin mej. Mansveld schrijft over een soort reukstof, die de koningin bij zich zou dragen.

Deze nazomer ondervond ik iets met een koningin, waarvan ik nog nimmer hoorde noch het zelf waarnaam. Ik wilde twee afleggers samenvoegen om er een wintervolk van te maken. Ik zocht één koningin op, die vernietigd moest worden. Ze vechten het anders zelf wel uit, maar sinds ik het gevecht op leven en dood op onze film zag, vind ik dat niet zo aardig. Dan zelf maar doodknippen. Ha, wat dapper hè?

Toen ik eenmaal die mooie koningin tussen de vingers had, aarzelde ik even, ik deed haar even in een kooitje om haar aan de huisgenoten te laten zien. Eerst de kast sluiten enz. Toen de koningin op de hand laten lopen en voorzichtig tussen duim en vinger nemen.

Zonder dat ik ook maar de minste druk op haar lichaam uitoefende, spoot ze plotseling een straal, ogenschijnlijk helder, vocht met een enorme druk uit haar achterlijf, zeker minstens een meter ver. Ik heb verbaasd gekeken, verbluft!

Toen ben ik maar dapper geweest. Het waren beslist geen eitjes, maar vocht. Van de ettelijke koninginnen die ik moest vangen om te vernietigen of te merken heb ik dit nooit eerder meegemaakt.

Wie wel, of wie weet te vertellen wat dat is?

T.J. STIENSTRA, Leeuwarden.

OOK DE ANDERE BAKENS DIENEN VERZET

Op de geslaagde imkersdag te Emmen, hield de heer Evers een gloedvol betoog met als onderwerp: „De bakens dienen verzet”. Speciaal de voordelen van de Aalster methode werden nog eens belicht. En met welke bijen imkert de heer Evers zo voordelig? Volgens zijn eigen zeggen met het Nederlandse **straathondenras**. Vele imkers kregen hierdoor sterk de indruk, dat ze aanmerkelijk betere resultaten kunnen bereiken, als ze alleen maar een **moderne bedrijfsmethode** gaan toepassen. Na afloop zei een zeer bekwaam imker: „Hoe is het mogelijk, dat er nog collega's zijn, die zich druk maken over verbetering van ons bijenras, koninginnteelt en een bevruchtungsstation op Schiermonnikoog, als de heer Evers met behulp van doodgewone Nederlandse bijen zulke resultaten weet te bereiken?”

Is deze redenering juist? Mijns inziens niet. Vooraan-

staande imkers, zoals de heer Evers en tientallen anderen hebben de beschikking over prima koninginnen met een zeer grote legcapaciteit. Door jarenlange selectie op eigen stal of anderszins, hebben zij dit prachtig resultaat weten te bereiken.

Kan ieder willekeurige imker op dezelfde manier nu ook dit resultaat bereiken?

Volgens mijn mening niet. Welke bijen staan de doorsnee imker ter beschikking? Nemen we als voorbeeld de provincie Drente. Hier was de bijenhouderij gedurende vele jaren volledig ingesteld op de boekweit en de heide. De korfimerij vierde hoogtij. Hoe meer zwermen, hoe beter. De beste en zwaarste volken werden in de herfst afgezwaveld. De meest productieve koninginnen werden hierdoor stelselmatig vernietigd. Toen de heidevelden grotendeels waren ontgonnen, liep de honingproductie snel terug. Verschillende korfimmers werden in die tijd kastimmers.

Voor velen was deze overgang moeilijk. Vooral door het feit dat men niet beschikte over koninginnen van goede kwaliteit. Vooruitstrevende imkers legden zich toe op selectie en rasverbetering.

Selectie op eigen stal heeft echter alleen zin, wanneer men veel volken houdt.

Wat is echter het geval? Onze vereniging telt de laatste jaren onder haar leden steeds meer amateurs-imkers, die slechts enkele bijenvolken houden. Selectie op eigen „stal” levert voor hen geen noemenswaardig resultaat op.

Toepassing van een moderne bedrijfsmethode leidt meestal tot desillusie, omdat de koningin faalt.

Alleen door het werken in verenigingsverband kan men hier uit de impasse geraken.

Zouden de volgende richtlijnen niet uitvoerbaar zijn?

1. De proefbijstand van Ir. Mommers levert jaarlijks prima darrenvolken voor het bevruchtungsstation Schiermonnikoog.
2. In onze afdelingen kweken we koninginnen van het **BESTE** volk dat in de afdeling aanwezig is.
3. Deze koninginnen worden voor de bevruchting naar Schiermonnikoog gezonden.
4. De bevruchte koninginnen worden ter beschikking gesteld van de leden.

J. DE RUITER, Assen.

BRUIDSZWERMEN ONVERMLIJDELIJK??

Naar aanleiding van het slot der rede, gehouden door de heer Evers (zie October-nummer) wil ik gaarne iets opmerken aangaande de zg. bruidszwermen, die voor mij ook steeds een probleem hebben gevormd. De ervaring heeft mij iets geleerd en de methode die ik nu toepas, is in wezen heel eenvoudig.

Ik imker met 1 broed- en 1 honingkamer, Simplex-kasten. In het voorjaar wordt gereisd naar het koolzaad, ook eerst wel naar de kersen. Koninginnen worden geknipt, zodat het einde van de koolzaadrecht zonder bezwaar kan worden afgewacht. De volken komen als regel de laatste week van Mei, begin Juni thuis. Een geschikt moment voor deze streek om afleggers te maken en de volken weer klaar te hebben voor de lindedracht, die hier van betekenis kan zijn.

Bij gebruik van uitlaatborden worden de honingkamers binnen 24 uur na thuiskomst afgenomen. Naast de hoofdvollen worden direct ledige kasten geplaatst voor de te maken afleggers. Ik laat zo min mogelijk gelegenheid dat de volken zich zullen invliegen, alvorens afleggers te hebben gemaakt.

Voor de afleggers neem ik 2 broedramen plus nog de bijen van minstens 4-5 ramen en vul verder aan met uitgeb. ramen en kunstraat. (Ook is van 2 kasten 1 aflegger te maken, zoals de heer Baas dat doet).

De hoofdvollen staan nu dus op 8 ramen plus vulblok. Bij voldoende voer en na verwijdering van reeds aangezette doppen laat ik ze 8 dagen rustig in de rij staan. (Uit de onderbak wordt niet geslingerd).

De afleggers worden intussen flink gevoerd en werken snel, want bijkans alle vliegbijsen, die ze meekregen, hebben ze behouden.

Op de 9e dag worden de hoofdvollen 2½ à 3 meter vooruitgeplaatst in rechte lijn, en de afleggers in de

ZAADTEELT VAN WITTE KLAVER.

Bos, G. C., e.a. 1954, 35 pp.

Uitg. Centraal Bureau, Rotterdam.

In dit boekje, dat in kort bestek de gehele teelt van witte-kloverzaad behandelt, wordt ook aandacht geschonken aan de invloed van bijenvolken op de zaadzetting. Het is voor ons, imkers, verheugend dat van landbouwzijde hierop de aandacht gevestigd wordt. Ik citeer daarom het volgende letterlijk:

„Witte klaver is voor de zaadzetting afhankelijk van insectenbezoek. Het insect, dat hier de voornaamste rol speelt is de bij. Aangezien het „vrijwillige” bezoek der bijen lang niet in zulk een mate plaats vindt als nodig zou zijn voor optimale zaadzetting, worden veelvuldig bijenvolken geplaatst bij het zaadgewas.

Wij achten dit van grote betekenis en het is financieel volkomen verantwoord om de bijenvolken zelf te halen en na het beëindigen van de bestuiving weer naar de imker terug te brengen.

Het aantal volken per ha, dat men dient te plaatsen, is ongeveer vier.

stal worden ter breedte van een halve kast opgeschoven.

De hoofdvolkten verliezen hierbij alle vliegbijen aan de afleggers. Dit heeft mijns inziens 2 in het oog lopende voordelen:

1ste. De hoofdvolkten hebben doppen aangezet onder gunstige omstandigheden, maar worden nu verzwakt, omdat de zwermneigingen moeten worden onderdrukt. (Veel jonge bijen aanwezig).

2de. De afleggers krijgen een flinke versterking en daar is heel veel plezier van te beleven. Bij goede verzorging zijn ze met 14 dagen geheel uitgebouwd. Wij weten bovendien allemaal wel, dat de bevruchting in kleine volken beter en vlugger verloopt, dan in grote volken en o... die bruidszwermen!

De 10e dag worden de hoofdvolkten op 1 dop gezet en blijven zo 3 tot 4 dagen staan, vóór de stal.

De ervaring heeft mij geleerd, dat de bevruchting geheel naar wens verloopt zonder last te hebben van bruidszwermen, naar mijn mening, omdat tijdens het uitlopen van de jonge koninginnen en enige dagen zelfs nog daarna de huishouding nogal in de war is geraakt. Er moeten weer vliegbijen komen, en de aanpassing vergt tijd, zodat aan een plezierreisje met de koningin, die ter bevruchting uitvliegt, niet kan worden gedacht. De hoofdvolkten krijgen in deze moeilijke periode wat voer (suikerwater) toegediend.

Begin Juli worden de hoofdvolkten in 3 etappes weer recht achteruit geplaatst in de stal en ... de afleggers gaan nu 2½ à 3 meter naar voren!!

De hoofdvolkten blijven dus haalvolken voor de zomerdracht. Hebben deze verzegeld broed, dan krijgen ze, behalve de reeds ontvangen vliegbijen van de afleggers, er ook nog een paar ramen verzegeld uitlopend broed bij.

De afleggers waren reeds weer tot volwaardige volken uitgegroeid en juist op tijd kunnen hier de opkomende zwermneigingen worden onderdrukt. Ze blijven verder ook een goede verzorging behouden om voor de heidedracht nog eens uitlopend broed en/of vliegbijen aan de hoofdvolkten af te staan.

Ikzelf beschouw deze methode niet als een bepaalde „uitvinding”, maar als een samenvoeging van praktische ervaringen, die door meerdere imkers worden toegepast.

Dat ook anderen eens in deze richting proeven nemen, lijkt mij een nuttige wenk.

Het kweken van reserve-koninginnen kan in de maand Juli heel goed geschieden in een paar afleggers, waaruit de oude moeren worden verwijderd. Bij eventuele mislukkingen in een hoofdvolk kan alles weer terecht komen.

A. WAGENVOORT, voorz. afd. Epe.

HET GEDRAG VAN BIJEN VAN TWEE VERSCHILLENDE RASSEN BIJ HET VERZAMELEN VAN VOEDSEL.

Buchner, R.

Über das Verhalten zweier Bienenrassen beim Sammeln.

Zeitschrift für Bienenforschung 2 (1954) 7 (-7) 201-208. Bijen van verschillende rassen (Carnika en Nigra) werden gelokt naar kunstmatige voederplaatsen. Nauwkeurig werd nagegaan hoeveel vluchten de bijen gemiddeld per dag maakten onder verschillende omstandigheden, wat weer en afstand betreft. (IJver).

Verder werd de hoeveelheid opgenomen suikerwater bepaald en het aantal bijen, dat naar een verre drachtbron kwam.

Tenslotte werd een methode uitgedacht om na te gaan, welke bijen het makkelijkst een drachtbron vonden.

De ijver was bij de Carnika groter dan bij de Nigra. Deze laatste werkte bij ongunstiger weer echter meer door.

De hoeveelheid, gemiddeld per bij, opgenomen voedsel was bij beide rassen ongeveer gelijk. Er was ook geen verschil in het bezoek aan verre drachtbronnen. In het vinden van drachtbronnen waren geen noemenswaardige verschillen te zien.

HET AANPASSINGSVERMOGEN VAN DE THUISKOMENDE HONINGBIJ.

Ribbands, C. R. & Speirs, N.

The adaptability of the homecoming honeybee.

The British Journal of Animal Behaviour 1 (1953) 2 (-4) 59-66.

In de middelste van drie opeengestapelde broedkamers werd een bijenvolk gehuisvest. Alle drie de broedkamers waren voorzien van een vlieggat, ieder echter op een andere zijde. Door nu het vlieggat van de middelste te sluiten en van de bovenste te openen kon men de reactie van de bijen nagaan bij verandering van vliegopening wat hoogte en richting (verschil telkens 90°) betreft. Evenzo met gesloten bovenste en middelste vlieggat en geopend laagste vlieggat.

De bijen heroriënteerden zich vlug en volledig bij de eerste wijziging en nog sneller bij de tweede. De bijen, waarmee gewerkt werd, waren gemerkt en van bekende leeftijd. De leeftijd had geen invloed op het opnieuw zich oriënteren. Als er veranderingen zijn aangebracht, gaan vele bijen stertelen, waarbij de geurklier in werking treedt. Dit vergemakkelijkt de heroriëntatie van de overige bijen. Vele bijen keerden al de eerste uitvlucht na de verandering op de juiste plaats terug, vooral na de tweede verandering. De schrijver wil dit verklaren, door dat de geur zeer belangrijk is bij de oriëntatie. De hoogteverandering werd eerder onthouden dan de richtingverandering. Als de bijen in de war gebracht worden door meerdere veranderingen herinneren ze zich vaak de vroegere toestand en keren daarheen terug.

Tilburg.

Ir. J. MOMMERS.

Speurbijtjes

Het Hoofdbestuur heeft besloten, dat elk lid het recht heeft per jaar twee speurbijtjes van hoogstens 20 woorden in het Groentje te plaatsen of een speurbijtje van hoogstens 40 woorden, tegen het geldende tarief.

Aan deze regeling zal van 1 Januari a.s. af streng de hand worden gehouden.

Bij het opgeven van speurbijtjes dient men op te geven, van welke afdeling men lid is.

Vragenrubriek

Vragen voor deze rubriek zenden aan het Bijenhuis te Wageningen

Vraag 26. Kan men dieraamskastjes opzetten?

In verband met het verzoek van de Rijks Universiteit te Utrecht, Laboratorium voor vergelijkende Physiologie, om koninginnen, is mijn vraag of dieraamskastjes ook kunnen worden opgezet. Ik wilde in het volgende voorjaar ten dienste van de wetenschap koninginnen kweken en dan kan ik er beter dieraamskastjes voor offeren. Het is mij dan mogelijk zowel bevruchte als onbevruchte koninginnen te zenden. Indien dit mogelijk is, schaf ik enige kastjes aan. Ik zond reeds enkele tientallen koninginnen en ook gesloten cellen naar Utrecht. M. J. V. te M.

Antwoord: Dieraamskastjes zijn eigenlijk voor overwintering van een bijenvolk ongeschikt. Hiermede is niet gezegd, dat het onmogelijk is een volk in een dieraamskastje te overwinteren, maar het zal meestal op een teleurstelling uitlopen. Wil men het toch doen, dan dient het gehele kastje in stro of houtwol te worden ingepakt, daarbij slechts een kleine vliegopening vrijlatende. Verder moet het kastje goed droog staan en het moet bij de inwintering sterk bevolkt zijn en veel voedselvoorraad hebben.

Het is mij op deze manier wel gelukt een volk in een glazen observatiekast, bestaande uit twee boven elkaar geplaatste normale ramen, te overwinteren. Het trof echter, dat in die winter zich geen lange vorstperiode voordeed.

Ter bereiking van het door U gestelde doel zoudt U echter wellicht meerdere moeren in één volk kunnen overwinteren. U bezigt daartoe een houten kooitje, verdeeld in b.v. 4 vakjes, elk binnenwerks 5 cm hoog, 3 cm breed en 24 mm diep (dik). (Deze laatste afmeting houdt verband met de normale dikte van een raat).

Het kooitje van 4 naast elkaar liggende vakjes wordt aan de open zijde (zijkant) voorzien van een strookje moerrooster en daar overheen voorlopig een strookje vliegengaas of liever reisraamgaas. In de bodem van elk vakje wordt in het hout een niet geheel doorgeboord gat (kuiltje) gemaakt van 1½ cm middellijn, bestemd voor nooddrantsoen. In de zolder van elk vakje wordt een gat geboord van 1 cm middellijn, voorzien van een goed sluitend houten stopje.

Voor de overwintering kiest men een flink sterk volk met ruime wintervoorraad.

Als het leggen heeft opgehouden (eind October) wordt de oude moer uitgevangen; 2 dagen later doet men 4 bevruchte moeren in het kooitje (in elk vakje één), hetwelk van nooddrantsoen is voorzien (honingdeeg). Dan neemt men de middelste raat uit het volk en snijdt even on-

der de bovenlat een vakje van de raat uit, waarin het vierdelige kooitje juist past.

Na 5 dagen wordt het strookje gaas weggenomen (de strook moerrooster blijft vanzelfsprekend zitten) en het volk wordt verder met rust gelaten. De moeren worden dan alle door het volk verzorgd. In het voorjaar geen moer vrijlaten, zolang er nog een opgesloten blijft. Deze methode, mits zorgvuldig en nauwkeurig toegepast, geeft meestal bevredigende resultaten. S.

Vraag 27: Welke suikeroplossing in de herfst?

In het Octobernummer zegt Jékavé, dat hij sedert jaren zijn bijen voedt in de herfst met suiker, opgelost in koud water. Die siroop werd dus niet gekookt, wat zekerlijk een grote werkbesparing is. Mag ik u nu vragen, geachte Heer, in welke verhouding suiker en water mogen gemengd worden, opdat de suiker volledig zou opgelost worden in het koud water, zonder te moeten opwarmen en dat de siroop, welke dan bekomen wordt, goed weze om in September aan de bijen te geven als wintervoeding? P. te Z. (België)

Antwoord: Voor de bereiding van het wintervoedsel ten behoeve van de bijen kunt U gerust de suiker in koud water oplossen mits U 3 delen suiker gebruikt op 2 delen water, dus 3 kg suiker op 2 liter water.

Als U de vereiste hoeveelheid koud water op de suiker in een vat hebt gegoten dient U enige tijd met een stok of een lepel te roeren totdat alle suiker van de bodem is en dus in het water zweeft. Laat die oplossing dan maar een uurtje of een paar uren staan en roer dan nog maar eens flink, tot alle bezonken suiker weer zwemt. Na deze handeling nog een of twee keer herhaald te hebben is alle suiker opgelost. Wees er evenwel op bedacht, deze oplossing niet lang te laten staan, maar voer haar zo spoedig mogelijk aan de bijen op. Een sterk volk haalt gemakkelijk van deze oplossing in één nacht een hoeveelheid van 3 liter op.

Mocht U na de bereiding niet aanstands aan het voeren toe zijn roer dan elke dag de voorraad flink om, teneinde de vorming van „leng” in de oplossing te voorkomen. S.

Vraag 28: Niet op een dop zetten en toch zwermen voorkomen.

Als het volk ongeveer eind Mei sterk genoeg is, maak ik daarvan een kunstzwerm. Ik schud dan een groot aantal bijen plus de moer in een zeraamskast. Hierin komen dan verder het raam met de oude koningin, een aantal lege ramen, uitgebouwd, en enkele ramen met voer, suiker of honing.

In het hoofdvolk blijft dus al het broed en de andere bijen. Ze zetten redcellen aan.

Na 8 à 9 dagen breek ik alle moerdoppen weg op één na. Hiervoor zoek ik de grootste dop uit, die tot nu toe altijd een goede moer leverde. Op deze manier heb ik geen last van zwermen, ik krijg in het hoofdvolk een nieuwe moer en ik heb een zeraamsvolk, dat ik een paar maal laat afvliegen en dat ik in het voorjaar verenig met het hoofdvolk.

U weet nu wat mijn fout is. Het is riskant om alle doppen op één na weg te breken. Ik behoor er meerdere te laten staan en 's avonds, wanneer de moer tuut, de doppen weg te breken. Dan weet ik zeker dat er een jonge moer is en blijft, het risico perkt zich tot de bevruchting.

Ik heb dit in dit jaar ook ondervonden.

In één van mijn volken vond ik geen moer. Een raam met eitjes ingehangen. Hierop werden moercellen aangezet. Deze heb ik alle laten zitten. Later vond ik wel de resten van de weggebeten doppen, maar weer geen moer. Het hoofdvolk heb ik toen verenigd met de kunstzwerm.

Ik weet dus heel goed wat mijn fout is. De moeilijkheid is echter, dat ik 's avonds nooit vrij ben en dus niet naar het tuuten kan gaan luisteren. Ik moet dan ook wel alle doppen wegbreken, anders krijg ik zwermen. Mijn bijen staan niet bij huis en ik moet zwermen absoluut voorkomen, omdat de kans groot is dat ze wegvliegen.

Met andere ervaren imkers heb ik hier ook al eens over gesproken, deze kunnen mij echter ook geen oplossing aan de hand doen.

Ik kan er ook nog bij vermelden, dat ik mijn moeren, als ze eenmaal aan de leg zijn, merk en knip. Bij mijn laatste inspectie, begin September, bleek in een van de volken een ongeknipte, ongemerkte moer rond te lopen, die ook veel lichter van kleur was dan de oorspronkelijke. Stille moerswisseling?

Vraag: Kunt U mij een betere manier geven voor het kweken van een nieuwe moer zonder dat ik alle doppen op één na wegbreek? K. J. de L. te A.

Antwoord: Als U acht of negen dagen na het verwijderen van de oude moer het volk op één dop zet, moet U bij voorkeur niet de grootste dop laten staan, maar liever de best gevormde dop, zoveel mogelijk midden in het broednest. Een dop, welke méér dan normaal groot is, is veelal onbetrouwbaar wat de inhoud betreft.

Intussen is het er U om te doen een methode toe te passen, waarbij U het risico van het „op één dop zetten” vermijdt en tegelijk de kans op zwemerij uitschakelt.

Dit kunt U op de volgende manier bereiken:

Als U de oude moer verwijdert, breek dan nauwkeurig alle eventueel reeds aangezette doppen onmiddellijk weg. Precies twee weken later ziet U het volk na en U zult dan vrijwel zeker ten minste één uitgelopen moerdop vinden en een jonge koningin horen tuuten. Als een van beide het geval is kunt U de rest van de moerdoppen wegbreken. Mocht U geen uitgelopen

moerdop vinden en niet horen tuten, dan ontdekt U ongetwijfeld een dop, welke op uitlopen staat. Indien U met de vingertoppen zulk een dop aanvoelt kunt U de bewegingen van de jonge moer duidelijk waarnemen. Laat in dat geval deze staan en breek de rest weg.

Binnen die twee weken zal het volk, ook al is er op het laatst van die termijn reeds een jonge moer uitgelopen, niet zwermen. Uw risico blijft dan beperkt tot dat van de bevruchting.

Officiële mededelingen

VERKIEZING HOOFDBESTUUR.

De Hoofdbestuursleden in de groepen Achterhoek-Liemers, Zeeland, Noord-Brabant en Limburg zijn bij enkele kandidaatstelling herkozen.

Voor de groep Friesland zijn kandidaat gesteld (alfabetisch) de heren J. J. Mulder te Appelscha en Tj. Stienstra te Leeuwarden.

De stembiljetten voor deze groep moeten op Donderdag 18 November 1954 bij de secretaris zijn ingeleverd. De stembiljetten worden geopend in een vergadering van het Dagelijks Bestuur op Vrijdag 19 November 1954, des avonds 7 uur, te Utrecht, in hotel Terminus tegenover het station.

Uit de

Afdelingen

Afd. BILTHOVEN

In verband met het verzoek, ontvangen van de alg. secr., om vroegtijdig met het innen van de contributie voor 1955 te beginnen, werd op 1 October j.l. een ledenvergadering gehouden. Met algemene stemmen werd besloten de contributie voor 1955 op f 7,50 te stellen.

Voorzitter Hamer dankte de aanwezigen voor de vlotte medewerking. Hij wees op het feit, dat de afdeling in 1955 twintig jaar bestaat en dat in die periode zo ongeveer 100 lezingen, praktische lessen en filmavonden zijn georganiseerd, die in wijde kring belangstelling trekken. Het bestuur verheugt zich, dat dank zij de hogere contributie op dezelfde voet kan worden voortgegaan.

Samenwerking zal worden gezocht met andere verenigingen van natuurliefhebbers. Met het Departement van het Nut werd deze reeds verkregen. Op Vrijdag 15 October geeft deze Vereniging een lezing over „De Hoge Veluwe“, haar flora en fauna, door A. B. Wigman. Onze leden hebben daar gratis toegang.

J. H. VAN DIJK secr.

Afd. 's-GRAVENHAGE en OMSTREKEN. Op Dinsdag 28 September werd de laatste les van de cursus voor beginners gegeven. De lesgever, de Heer Huisingsh uit Maarn, kan met voldoening op deze cursus terugzien. Natuurlijk waren er cursisten afgevalen, doch het percentage dat geregeld was opgekomen en de cursus tot het einde met veel belangstelling had gevolgd, was zeer behoorlijk. De Voorzitter de Heer Slot dankte de Heer Huisingsh voor het vele dat hij heeft gegeven. Hier was niet alleen zomaar een leraar aan het woord geweest, maar bovenal iemand met liefde voor de bijen, zijn grote verdienste schuilt evenwel hierin, dat hij zijn grote ervaring en uitgebreide kennis aan anderen heeft doorgegeven op een wijze die niet te verbeteren is. Naast de dank bood hij de leraar het pas uitgekomen boek van Dr. Butler aan. Het H.B. lid de Heer Vink

sprak tenslotte nog een dankwoord en een opwekking tot de cursisten de voetsporen van de leraar te volgen en verder om lid te worden van de vereniging, die het mede mogelijk had gemaakt de cursus te doen houden. Deze aansporing werd dadelijk in een daad omgezet. **SECR. A. VINK**

Afd. BEMMEL

Eindles cursus in bijenteelt.

Op 22 September j.l. had de eindles plaats van de cursus in Bijenteelt. Deze cursus was georganiseerd door de afdeling Bommel, en werd gegeven door de leraar de Heer G. van Belle, uit Elst (O.B.).

In tegenwoordigheid van de Rijksleraar de Heer Evers uit Aalst N.Br. werden de examens afgenomen, als plaatsvervanger van de Heer Ir. Mommsers, Rijksbijenteeltconsulent te Tilburg. De Heer Evers, alsmede de Commissie van Toezicht, en de genodigden waren zeer enthousiast over de vlotte antwoorden der cursisten.

Onze Burgemeester, de Heer W. van Elk, kon jammer genoeg niet aanwezig zijn. De wethouder de Heer Hermen sprak namens het gemeentebestuur de cursisten toe en wenste hun veel geluk met het behaalde resultaat, waar de bijenteelt voor deze gemeente van urgent belang is voor de vele fruitbedrijven. De Heer Ottens bood namens de cursisten aan de leraar een rookertje aan.

Door de Voorzitter der afd. Bommel, de Heer J. H. Peters werden de nieuwe imkers toegesproken, spr. hoopte dat zij zich in de bijenteelt zeer verdienstelijk zullen maken. De H.H. Evers en van Belle, alsmede de commissie van toezicht wensten alle cursisten veel succes toe met de opgedane kennis en zij hoopten dat zij deze in de praktijk dienstbaar zullen maken. Alle cursisten slaagden met zeer goed gevolg nl. Mw. H. Roelofs-van Duren, Mej. W. van Duren, de H.H. L. Ottens, W. Nijssen, G. J. Peters, Th. Leenders, G. J. M. Janssen, P. W. Roelofs, H. A. Peters, alsmede de jongste cursist Wim Bouwman, allen uit Bommel, alsmede de H.H. Th. Peters, J. Th. Peters uit Elst en de Heer A. Overmulder uit Oosterhout. (Gld.)

P. J. BOUWMAN, SECR.

Afd. BUNNIK-HOUTEN en OMSTR.

Van 29 Sept. t.m. 6 Oct. nam het Propagandabureau van onze afdeling deel aan de grote Nationale Tentoonstelling Schakels tussen Tuin en Tafel te Utrecht. De stand van onze afdeling trok een druk bezoek zowel van imkers als niet-imkers. Het moest in de toekomst mogelijk zijn de deelname aan dergelijke tentoonstellingen groter op te zetten. Dank zij de medewerking van vele leden onzer afdeling was onze deelname ook dit jaar weer een succes. Op 12 Oct. j.l. werd de eindles gehouden van onze cursus Beginners in de Bijenteelt. De burgemeester van Bunnik, Odijk en Werkhoven reikte de diploma's uit aan hen, die het diploma verwierven, namelijk 12 van de 16 cursisten, waarmede de cursus beginners aangevangen was. De leraar J. Bötzel uit Wijk bij Duurstede ontving van de cursisten als waardering een boekenbon, evenals de voorzitter, welke belangeloos zijn stand beschikbaar had gesteld voor de praktijklessen. De namen der geslaagden zijn: mej. H. F. C. Meems, mevr. F. Pater-Oskam, F. Veldhuizen, B. v. d. Brink, W. Hoogstraten en Joh. Klomp te Bunnik; mej. A. W. de Kruijff te Houten; J. Haalboom, Driebergen; W. Lookman, Utrecht; J. H. v. Ekeren en G. J. Plender, Zeist en H. de Kruijff Jr. te IJsselstein.

Oogst en Dracht

EIJSDEN: Tijdens de fruitbloei in het voorjaar werd er door goed bevolkte kasten een overschot van 16 tot 20 pond honing gehaald, ondanks het feit, dat het in het begin van de bloei guur weer was. Op acacia, linde en witte klaver konden de bijen door het slechte weer slechts de kost halen en alleen imkers, die hun volken dicht bij een aanplant van lindebomen hadden staan, hadden het genoegen een overschot te halen van 10 tot 18 pond. Van eind Juli af is er door de meeste imkers gevoerd en zij die dit niet deden hadden geen broed meer in hun volk of wel dode volken.

Het aantal volken, dat aan voedselgebrek gestorven is, is dit jaar zeer groot. Opmerkelijk is echter, dat de goede imkers dit jaar toch nog honing geslingerd hebben en geen dode volken hadden, ondanks het slechte bijenseizoen.

Imkers, die hun volken in midden Limburg langs de Maas plaatsten om ze vandaar naar de Belgische heide te laten vliegen, hadden geen overschot, wel dode en zwakke volken bij gebrek aan voedsel. Ook hier was 't gure weer de spelbreker.

G. BIESMANS VLEUGELS.

Bijenmarkten

HONING-, WAS- en BIJENMARKT EER-BEEK.

Het Bestuur had zich ten onrechte zorgen gemaakt of er wel voldoende aanvoer van honing zou wezen dit jaar. Zelfs was er nog circa 25 pond heideraathoning. Deze was vermoedelijk overjarig, maar toch prima.

De markt werd geopend door de voorzitter, de Heer Werksman, die gewag maakte van de slechte honinggoest en de moeilijke taak van de jury. Hij wenste kopers en verkopers goede zaken.

De aanvoer was boven verwachting, en wel 250 pond raathoning, waaronder 25 pond van de heide, 1200 flacons, waaronder ongeveer 200 flacons heidehoning, 50 volken, waarvan 25 in kasten en 25 in korven. Daar onze markt gewend is een prima product honing in de raat te verkopen was de handel traag. De heidehoning ging spoedig over in andere handen, maar de flacons bloemenhoning zijn bij lange na niet verkocht. Bijenvolken zijn ook maar enkele verhandeld. De bekroning is als volgt:

- Voor de mooiste ingerichte stand: 1e prijs firma Brulleman, Breukelen; 2e prijs A. A. van Ree, Eerbeek.
- Voor de grootste hoeveelheid zuivere honing, minstens 25 KG: 1e prijs A. A. van Ree, Eerbeek; 2e prijs J. H. Schwieters, Dedemsvaart
- 3e prijs B. Renkers, Hooglanderveen.
- Voor de grootste hoeveelheid eerste soort tafelhoning, honing in de raat: niet toegekend.
- Voor de prachtigste tafelhoning in raampjes, minstens 5 kg: niet toegekend.
- Voor de prachtigste uit korven gesneden tafelhoning, minstens 5 kg: niet toegekend.
- Voor de lekkerste en zuiverste natuurhoning in flacons, minstens 10 kg: 1e prijs J. H. Schwieters, Dedemsvaart
- 2e prijs A. Renkers, Hooglanderveen
- Voor de mooiste bodem was, minstens 2 kg: 1e prijs firma Brulleman, Breukelen
- Voor de mooiste en schoonste opzetter (winterkorf) vaste bouw: 1e prijs M. A. te Winkel, Voorst
- Voor de schoonste onversterkte opzetter, losse bouw: 1e prijs M. A. te Winkel, Voorst.
- Voor de doelmatigste en netste bijenwoning, vaste bouw, minstens 5 korven: 1e prijs M. A. te Winkel, Voorst
- Voor de doelmatigste en netste bijenwoning, losse bouw: 1e prijs Bijenhuis te Wageningen.
- Voor de volledigste verzameling imkers gereedschappen: 1e prijs Bijenhuis te Wageningen.
- Voor de koper van het grootste aantal van één eigenaar, minstens 20 stuks: H. Boesveld, Eerbeek.
- Voor de koper van het grootste aantal korven of kasten met bijen, minstens drie stuks: niet toegekend.

Het weer was ook deze dag slecht. Een gezellige noot was de medewerking van de dorpsfanfare en de verloting. Van harte hopen wij 'n volgend jaar betere markt en betere kwaliteit raathoning. De prijzen waren:

Heideraathoning f 5,-; Bloemenraathoning f 3,-; Potjes f 1,30 tot f 2,-; Volken f 10,- tot f 18,-.

H. BOESVELD secr.

Honingmarkt Zutten.

Op de honingmarkt te Zutten op 2 October j.l. was aangevoerd ongeveer 1500 pond honing, waarvan naar schatting de helft verkocht is. De prijzen van de potten waren van f 1,50 tot f 2,50 per pot. Raathoning bracht van f 3,- tot f 4,- p. pond op.

H. VERSTEEG, secr.

Ik zou zo graag op

5

December...

Een observatiekast, waarin ik het leven der
bijen en hun taal van dichtbij kan be-
studeren, met handleiding.
2-raams, ongeschilderd en zonder glas f 22,50
3-raams, ongeschilderd en zonder glas f 25,—

Tien kastkaarten, waarop ik de hele ge-
schiedenis van mijn volken in het nieuwe
jaar kan aantekenen f 0,60

Een uitlaatbord, met bijenuitlaat, om de
honing van mijn volken te kunnen af-
nemen zonder bijen omhanden te hebben
en zonder gevaar voor roverij f 3,20

Een zesraamskastje voor het toepassen van
de moderne bedrijfsmethoden, met dek-
plankjes, voerbak en zinken dak, zonder
ramen f 14,90

Een dieraamskastje om bruidszwermen te
voorkomen volgens de methode Dries-
sen-Eekman f 5,50

Een nieuw draadrooster om van elke ge-
ringe dracht te kunnen profiteren volgens
de methode Jacobs f 2,90

Een Billy-beroker, Amerikaans f 9,75

Een blaasbalg-beroker die zo lekker lang
blijft doorbranden f 6,—

Een nieuwe rookblazer, waarvan het ge-
wicht niet op de tanden rust, doch met
een koordje om de hals gedragen wordt f 6,50

Een bijenkap omdat mijn oude versleten is
en die ik ook eens kan gebruiken als ik
bezoekers op de stal krijg f 4,50

Of een bijensluis, die zo lekker luchtig is
bij het behandelen van de volken . . . f 5,25

Een paar bijenhandschoenen van leer . . f 6,25

Een nieuwe raampjeslichter met schraap-
beitel om was en voorwas van kasten
en raampjes te verwijderen f 1,25

Een merkapparaat „Stella” opdat ik niet
meer zo lang naar de koningin hoef te
zoeken f 2,50

Een moerfuik met merkbuis, om de moer-
van de raten te vangen zonder dat ik
haar met de vingers behoef aan te raken f 4,—

Een voerbak voor de spaarkast zoals be-
schreven in het Jeugdhoekje f 6,75

Een tweeraams slinger, zodat ik kan
slingeren op elk moment dat mij schikt f 67,50

Een handkolbtoestel om mijn heidehoning
slingerbaar te maken f 16,—

Een nieuwe dubbele honingzeef om mijn
honing volgens de regels van de kunst
te zeven f 4,90

Een bijenspeldje om op mijn jas te steken f 1,10

EN VOOR MIJN VROUW:

Een pot hoogglanswas voor de meubelen f 0,65
en een bijenbroche f 1,10

EN VOOR DE KINDEREN:

„Immeke”, de wonderlijke avonturen van
een honingbij f 2,75

En als Sinterklaas een boek wil geven:

het rijk geïllustreerde bijenboek van de
heer van Gool, waarvan de nieuwe druk
binnenkort verschijnt f 3,90
of een van de andere in het vorige Groentje
genoemde boeken.

Gaarne zenden wij U gratis onze prijscourant

Al onze prijzen zijn vrijblijvend

Tel. 2863

GOEDE

DINGEN

BIJENHUIS

WAGENINGEN

Giro 1171